

מרכז קהילתי ביצרון - רמת ישראל

כללי

1. מרכז קהילתי ביצרון-רמת ישראל (להלן: "מרכז ביצרון") משרת את שכונת רמת-ישראל ואת שכונת ביצרון שבמזרח העיר. השכונות אותן משרת המרכז הוקמו על מנת לספק פתרונות דיור מהירים לעולים חדשים, והתגוררה בהן אוכלוסייה ממעמד סוציו-אקונומי נמוך. החל משנות ה-90 החלו השכונות הללו לחדש את פניהן.
2. המרכז משרת מגוון גילאים ומספק מגוון פעילויות: פעילות בתחום אמנויות פלסטיות, אמנויות במה, מחשבים, ספורט, העצמת נוער, מועדון קשישים ועוד. המרכז פועל חמישה ימים בשבוע.
3. נכון לחודש יוני 2011 היו רשומים במערכת הממוחשבת 642 תושבים כמשתתפים בפעילויות המרכז.
4. בהתייחסותו לממצאים אלה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:
"המערכת הממוחשבת אינה מחשבת את המשתתפים מפעילויות אחרות כגון אירועים ושכירויות למיניהם."

עבודת הביקורת

5. הביקורת, במסגרת עבודתה, נפגשה בין היתר, עם מנהל החברה למוסדות חינוך, סמנכ"ל הכספים של החברה למוסדות חינוך, מנהל אגף קנו"ס, ומנהל מרכז ביצרון.
6. איסוף הממצאים לדוח הביקורת נערך במהלך החודשים יולי 2011 עד אפריל 2012. הנושאים שנבדקו מתייחסים לתקופה החל מספטמבר 2010 ועד לינואר 2012.
7. הנתונים שנבדקו ממערכת "חוגים" המשמשת את המרכזים הקהילתיים, הינם לתקופה החל מספטמבר 2010 ועד אוגוסט 2011.

תקציב

8. ההפסד של מרכז רמת ישראל לשנת 2010 לפי נתוני הכרססת של החברה למוסדות חינוך (שאינה כוללת נתוני כוח אדם עירוני) היה 725,870 ₪. בתוספת עלות עובדי העירייה שהועסקו במרכז בשנת 2010 (כ – 300 אלף ₪ בשנת 2010), מדובר על הפסד של כמיליון ₪ בשנת 2010 (לא כולל עלויות תב"ר), שאותו צריכה העירייה לסבסד.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 30/7/12 מנכ"ל החברה למוסדות חינוך כי:

"סך הגירעון הנצבר לסוף שנת 2011 - כ - 200 אש"ח. מצ"ב דו"ח לשנת 2011 ומספרי השוואה לשנים קודמות."

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי:

"הגרעון של 1 מלש"ח כולל את המשרות העירוניות בגובה של 370 אש"ח, שאינן נכללות בהתנהלות השוטפת באמצעות חב' מוסדות חינוך. כמו כן, לא קוזו הסבסוד העירוני של 530 אש"ח. לאור ההסבר הנ"ל, ובהתאם לדו"ח ניצול סופי לשנת 2010 שהועבר אלינו מחב' מוסדות חינוך - הגרעון התקציבי לשנת 2010 היה כ-100 אש"ח."

9. בהתבסס על ספר התקציב העירוני לשנת 2010, ההשתתפות העירונית (מעבר לתשלום השכר לעובדי העירייה במרכז) אמורה היתה להיות 530,000 ש"ח. בפועל, לאור ההפסד השוטף בסך 725,870 ש"ח נוצרה חריגה בסך 195,870 ש"ח. לשאלת הביקורת בעניין זה ענה מנהל אגף קנו"ס בתאריך 4/12/11 כי "רמת ישראל היו מוסד עם תת תקצוב ועם חתך אוכלוסייה ברמה סוציו-אקונומית נמוכה. היות שכך, הציף מנהל האגף את נושא תת התקצוב בפני מנכ"ל העירייה וזה הנחה לקיים דיון בנושא שייערך בקרוב."

10. בתאריך 19/7/11 נדונה החריגה התקציבית של מרכז ביצרון עם נציגי אגף קנו"ס ונציגים אחרים "מתוך מטרה להתכנסות תקציבית". לפי הפרוטוקול של ישיבה זו, הציג מנהל המרכז את הסיבות הבאות כעילות לגירעון התקציבי, סיבות שיפורטו ושיידונו בהמשך:

- א. אוכלוסיה ממעמד סוציו-אקונומי נמוך;
- ב. ריבוי מקרי אלימות שהצריך תגבור אבטחה;
- ג. מבנה מיושן המצריך הוצאות תחזוקה רבות;
- ד. עלויות גבוהות לפעילות נוער ותעריפי גבייה נמוכים;
- ה. פעילויות המחלקה לקידום נוער המשתמשת במבנה ללא השתתפות בהוצאות השימוש;
- ו. עלות רכזת מועדון קשישים ומורה להתעמלות הממומנות מתקציב הפעלה שוטף באמצעות החברה למוסדות חינוך, עקב ביטול תקנים עירוניים.

המנהל הציג כמטרה הגעה לאיזון תקציבי עד שנת 2013, במידה ויהיה שיפוי תקציבי בגין המשרות העירוניות שקוצצו. זאת על ידי צמצום עלויות ניקיון, הגדלת כמות המשתתפים בחוגים ללא פתיחת קבוצות חדשות.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי:

"המטרה בהתנהלות התקציבית של מוסדות האגף היא התכנסות תקציבית. אך במידה שמהניתוח התקציבי עולה מצב שההתייעלות לא מאפשרת זאת, ובמקרה של מרכז קהילתי רמת ישראל בצרון מדובר באוכלוסייה ממעמד סוציו-אקונומי נמוך, אזי האגף שיפה מעתודותיו את מרכז קהילתי רמת ישראל בצרון בסכום כולל של 110 אש"ח".

11. יש להדגיש, כי הדיון באגף קנו"ס בדבר גירעון תקציב שנת 2010 התנהל למעלה מחצי שנה לאחר סיום השנה שנדונה (19/7/2011).

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי:

"הדיונים בנושא התנהלות תקציבית אפקטיביים רק בהתבסס על נתונים סופיים של ביצוע ולא על תחזיות (לרוב, הפערים הם משמעותיים). החברה למוסדות העבירה להנהלת אגף קנו"ס דו"ח תחזית ביצוע ב - 29/3/11. מאז נעשו מס' פעמים פניות מלפוניות למחלקת התקציבים בחברה למוסדות חינוך ופניה אחת בכתב באמצעות הדוא"ל עם הבקשה להעביר דו"ח סופי. לבסוף נאלצנו לקבוע דיון שהתבסס על תחזית ולא ביצוע בראשות מנהל אגף קנו"ס עם כל הגורמים הרלבנטיים (בנספח מס' 2.1 בנושא אגף קנו"ס - העתק דוא"ל שנשלח לח. ו., הממונה על התקציבים בחב' מוסדות מיום ה- 19/5/11 בו הוא נתבקש להעביר את הדו"ח הסופי על מנת לקיים דיון ריאלי)."

12. את התכנון והחלוקה הפנימית של תקציב המרכז מבצעת החברה למוסדות חינוך. מבדיקת הכרטסת של המרכז עולה כי קיים פער גדול בין גובה ההכנסות על פיו מחושב התקציב של החברה למוסדות חינוך לבין גובה ההכנסות בפועל בשנים קודמות וצפי ההכנסות בפועל לאותה שנה. להלן הנתונים:

תקציב סעיפי ההכנסה לפי החברה למוסדות חינוך (ללא החזרים מעת"א, וללא תקציב ספורט, ספרייה וקשישים) שנת 2011	הביצוע בפועל בסעיפי הכנסה (ללא החזרים מעת"א, ותקציב ספורט, ספרייה, קשישים) שנת 2010	צפי ביצוע בסעיפי הכנסה (ללא החזרים מעת"א, וללא ספורט, ספרייה, קשישים) לשנת 2011 (נכון לחודש נובמבר)
643,000	483,009	402,000

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי:

"בהתאם למדיניות הנהלת העירייה, בדברי ההסבר של ספר התקציב העירוני כתובה ההערה הבאה: 'תכנון שנתי שניתן לשינויים בתוך מסגרת ההקצבה'."

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“במרכז הקהילתי הפרש תקציבי קבוע של 140 אש”ח בכל שנה בין המימון וההכנסות הצפויות אל מול ההוצאות. על מנת להתגבר ולשרוד מדי שנה אנו פועלים בדרכים הבאות:

- מדי שנה צמצום בכוח האדם מזכירה, עובד ניקיון והמטלות נופלות על הצוות המצומצם.

- תוספות של החורים שונים מהאגף המגיע עד 40 אש”ח.

- מדיניות צמצומים: מערך הדרכה משתנה עם שכר נמוך, שימוש בצוות המרכז לעבודות השונות ועוד.

- שכריות לחוגים פרטיים.

יש לציין, כי עם כל הצמצומים נעשות פעילויות על מנת להמשיך ולגדול במסגרת האפשרית עם מינימום הפסדים. בשלב זה, הצפי לסוף שנת התקציב 2012 היא חיובית.”.

13. לדברי הממונה על התקציבים של החברה למוסדות חינוך, פער זה בין התקציב לבין הצפי האמיתי נעשה ביוזמתו, וזאת משום ש”אנו משתדלים לאפשר למרכז להתנהל כרגיל עד כמה שאפשר, ושהגידעון המצטבר לא ימנע ממנו המשך התנהלות. ולכן, בדרך כלל, אנו מגדילים את סעיף ההכנסות, (כדי) שנוכל להגדיל סעיפי הוצאות הכרחיים.”.

הנהלת המרכז

14. מנהל המרכז הנוכחי נכנס לתפקידו בשנת 2010. המנהל נבחר במכרז מס' 308/2010 שפורסם בתאריך 25/11/2010. על אף שהביקורת ביקשה מאגף קנו”ס עותק של פרוטוקול ההחלטה לבחירת המנהל בעקבות המכרז – הפרוטוקול לא הועבר לידיה עד למועד הפצת טיוטת הממצאים.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“בשנת 2007 נכנסתי לתפקיד ממלא מקום מנהל המרכז, קיבלתי חפיפה ממנהל המרכז העוזב וממפקחת מהמחלקה למרכזים קהילתיים. בנוסף לכך, קיימתי שיחות עם מנהל המחלקה למרכזים קהילתיים ופגישות עם מנהלי מחלקות חברת מוסדות חינוך.”.

15. לדברי המנהל, לא נערכה לו הכשרה לצורך מילוי התפקיד, למרות שאין לו ניסיון ניהולי קודם (לפני בחירתו שימש כרכז). יצוין, כי לביקורת נמסרה תוכנית חפיפה שהועברה למנהלים חדשים אחרים (בבית פרנקפורט, במרכז שפירא, במרכז מגיד) בנושאים כגון ניהול תקציב, כוח אדם, מבנה, מלאי ורכש, תפעול וכו' – אך ברשימת המנהלים להם הועברה החפיפה לא הוזכר מנהל מרכז ביצרון.

16. בפרוטוקול ישיבת הנהלת העירייה מס' 21 מתאריך 06/06/2011 שעסקה בין היתר בהנהלה ציבורית של מרכזים קהילתיים נאמר כי "הנהלה ציבורית היא גוף וולונטרי, המורכב בעיקרו, אך לא רק – מפעילי המרכז הקהילתי – על מנת להעצים את פעילות המרכז הקהילתי". בין היתר על ההנהלה הציבורית לתת מענה לניהול תקין של המרכז, למנוע משברים ולסייע להתגבר עליהם, לאתר תמורות בקהילה, לקדם את מדיניות המרכז ואת תוכנית העבודה שלו. במרכז ביצרון אין הנהלה ציבורית, על אף שמנהל המרכז הקהילתי הביע את רצונו לקיום יחידה כזו, שתסייע לו בניהול המרכז הקהילתי. לדבריו, יחידה כזו יכולה, בין השאר, לתמוך בו בקבלת החלטות חיוניות לצורך התייעלות (כגון קיצוצים ופיטורין) העלולות לגרום למחאה בקרב תושבי הקהילה.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי:

"לפני כעשרים שנים, אימץ אגף קנו"ס תפיסה הדוגלת בשיתוף תושבים בקבלת החלטות. נציגי תושבים עם נציגי הרשות היו שותפים בקבלת החלטות בבחירת הדרך לקביעת איכות החיים בקהילה. פועל יוצא לתפיסה זו התבטא בהקמת הנהלות ציבוריות במרכזים בקהילתיים ברחבי העיר. תוך כדי הליכה בדרך חדשה זו, נגלו בפנינו נושאים, שדרשו חשיבה שונה ונקיטת צעדי פעולה אחרים.

המשבר אשר פקד את האגף והביא להחלטת הנהלת העירייה להפרטתו, מצא את האגף במצב שהנהלות ציבוריות פעלו רק בחלק מהמרכזים הקהילתיים וגם אלו שהיו קיימות לא פעלו על פי התקנון.

כחלק משיקום האגף ובנייתו מחדש, הוחזרה ליבת הניהול לעירייה ובמקביל לכך התנענו מחדש גם את נושא הנהלות הציבוריות. נבנה תקנון חדש להנהלות הציבוריות ועם אישורו ע"י הנהלת העירייה הנחה מנהל האגף להתניע מהלך ליישום הקמת הנהלות ציבוריות בכל המרכזים הקהילתיים של האגף.

בתכנית העבודה לשנת 2012 הנחה מנהל אגף קנו"ס להקים הנהלות ציבוריות על פי הפורמט החדש עד לחודש דצמבר 2012. המרכז הקהילתי ערבי יהודי נכלל במהלך זה."

צוות המרכז

17. במרכז מועסקים הן עובדי עירייה והן עובדי החברה למוסדות חינוך. עובדי העירייה הינם: מנהל המרכז, מזכירת המרכז, אב הבית, רכזת טיולים, שתי ספרניות מושאלות מ"בית אריאלה" ומורה לאורגן. עלות שכרם של 7 עובדים אלה בשנת 2011 (נכון לחודש דצמבר) היתה כ- 432 אש"ח.

18. אב הבית במרכז ביצרון ביצע 600 שעות נוספות בשנת 2010, בגינן קיבל תשלום בסך 19,227 ש"ח. לשם השוואה, מנהל מרכז ביצרון ביצע 40 שעות נוספות באותה שנה, בגינן קיבל 2,048 ש"ח, ובמרכזים אחרים ביצעו ארבעה עובדי עירייה 16 – 82 שעות נוספות.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“אב הבית מקבל לפי הצורך עד 30 שעות נוספות בחודש, בנוסף לכך, במידה ועבד 100% שעות בחודש מקבל תוספת של 35 שעות נוספות (לפי הגדרתו כאיש אחוקה).”

כמו כן מועסקים במרכז 30 עובדי החברה למוסדות חינוך – שעלות שכרם המצטברת הינה כ – 730 אלף ש"ח (לא כולל מנהל ומזכירה).

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“שכר המדריכים הצטמצם מאוד ומגיע כיום לכ- 500 אש"ח.”

19. לדברי המנהל, הבעיות המרכזיות הגורמות לגירעון בתקציב המרכז נובעות מהעסקת כוח האדם. לדברי המנהל, הבעיות הללו קשות לפתרון **“מפאת אופייה של השכונה. פתרונות אלה ייצרו הדים ויגרמו למהומות רבות בקרב הקהילה הוותיקה בעיקר.”** להלן יפורטו בעיות אלה.

20. במרכז מועסקת עובדת עירייה בחצי משרה, שלדברי המנהל תרומתה למרכז מועטה, אם בכלל. עלות שכרה 60,000 ש"ח בשנה. נוכח מצבו הגירעוני של המרכז ביקש המנהל להעבירה לפעילות עירונית אחרת ולקבל תקציב חלופי עבורה. בקשתו לא התקבלה. לשאלת הביקורת בנושא זה ענה אגף קנו"ס: **“העובדת האמורה הינה עובדת עירייה קבועה, חד-הורית מטפלת בן עם בעיות בריאותיות לא פשוטות. עובדתית נכון שתרומת העובדת בתקופה האחרונה לוקה בחסר, בהתחשב בעברה אנחנו מצפים מהמנהל להפיק מהעובדת את המיטב שניתן להפיק.”**

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“העובדת מקבלת הזדמנויות רבות להשתלב בתחומים שונים במרכז הקהילתי. מעבודה בספרייה ולאחר מכן ג'מבורי ואפילו במועדון הקשישים.”

21. במרכז ביצרון אין רכז חוגים במשרה מלאה, ומשרתו של רכז הספורט הורחבה ליתר הפעילויות והחוגים במרכז הקהילתי (לא כולל מועדון הקשישים). לפיכך הוא מקבל שכר הן מהסעיף התקציבי של כוח אדם של המרכז, והן מהסעיף התקציבי של תחום הספורט במרכז. רכז זה מועסק במרכז על ידי החברה למוסדות חינוך במשך כעשרים שנה, ובכל שנה משכורתו עולה ב – 2%. כתוצאה מהוותק של העובד, הוא מרוויח סכום בלתי פרופורציוני לתקציב המרכז: כל תקציב התפעול של המרכז המועבר על ידי העירייה דרך החברה למוסדות חינוך היה בשנת 2010 כ- 590 אלף ש"ח, מתוכו כ- 160 אלף ש"ח (27%) הועבר לרכז, העובד 6 שעות ביום, ואינו מדריך חוגים בעצמו. יצוין כי בנוסף ל"רכז החוגים" מועסקים במרכז שלושה רכזים נוספים - רכזת תיאטרון ומחול, רכזת נוער ורכזת גמלאים. לפי מכתבו של מנהל המרכז לאגף קנו"ס הוא מעוניין בהקטנת שכר רכז החוגים באופן משמעותי (בכ- 50 אש"ח) או בהעסקת רכז חלופי, בעלות נמוכה יותר בשליש. עם זאת, המנהל ציין כי שני הפתרונות המוצעים הינם בעייתיים לאור הרגישות בשכונה, ולפיכך יש צורך בהתערבות האגף, התערבות שלא הושגה עד למועד איסוף הממצאים.

22. בבדיקה כלכלית שהכין יועץ חיצוני בקאנטרי ל' (המשמש גם כמרכז קהילתי) נדונו בין היתר תפקידי הרכזים בקאנטרי, בו הועסקו רכז ספורט, רכזת חוגי תרבות לילדים ומועדוניות ורכזת חוגי תרבות מבוגרים (ששימשה גם כמזכירה). היועץ הכלכלי כתב כי: "רכז החוגים הינו פונקציה חשובה מאוד וחייבת להיות תחת אדם מקצועי אחד. אין צורך בפיצול אחריות. על כן יש למנות רכז חוגים מקצועי הבקיא בתחום ומעורה בפעילויות חדשניות... (ש)ישמש... כסמכות הניהולית בהעדרו של המנהל". יצוין, כי הדברים נאמרו בהקשר של קאנטרי ל', שבו מספר המשתתפים גדול פי 3 ממספר החברים במרכז ביצרון, תקציבו גדול יותר, ומספר שעות החוגים שבו אינו נופל מזה של מרכז ביצרון. למרות זאת, הועסקו במרכז ביצרון, המצוי בגירעון תקציבי, 4 רכזים, נכון למועד עריכת הביקורת (יולי 2011).

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"בעבר, רכזת התרבות במרכז עברה לנהל אותו ומישרת הרכזת הוקפאה. מאז רכז הספורט הוא הרכז היחיד במרכז. כרגע אנו בחוסר של רכז ומעמיסים מטלות על שאר עובדי המרכז."

23. לפי מכתבו של מנהל המרכז בנוגע למורה במועדון הקשישים, "עלות המורה להתעמלות (בחווה) גבוהה במיוחד (עולה על כל ההכנסות מהמועדון כולו). לכן יצומצמו שנתיים מתוך 16 ש"ש או לחילופין יועבר 6 ש"ש לטובת פעילות אחת צ"צ..." מדובר במורה להתעמלות בונה עצם, עובדת החברה למוסדות חינוך, שמועסקת בחוזים עם כמה מרכזים, ביניהם מרכז ביצרון. כל שנה השכר שלה עולה ב- 2% וכיום היא מרוויחה, לדבריו, 76,000 ₪ בשנה עבור 16 שעות שבועיות, כשעלות מורה מחליפה פחותה בהרבה. במהלך עבודת הביקורת דיווח מנהל המרכז כי העובדת פוטרה מהמרכז בשל עלותה הגבוהה, וכי יש לחץ מצד התושבים החברים במועדון להחזירה לעבודה.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"המורה להתעמלות של מועדון הקשישים עובדת בחווה. ניסיון לבצע שינויים במשרתה העלה מצב בו היא העדיפה לעזוב. לבסוף התחרטה והמשיכה את עבודתה בתנאים החדשים."

24. כמו כן הועברה לביקורת תכתובת לגבי פיטוריה של רכזת מחול בשנת 2010. בין היתר התקבל דוח אירוע ממנהל המרכז (ללא תיעוד תאריך או נמען), אשר מפאת חשיבותו וחומרתו יובא כלשונו בנספח 2. מדו"ח האירוע עולה לכאורה, כי מנהל המרכז אוים על ידי עובדת שפוטרה באמצעות גורמים מטעמה, שיפגעו בו באופן אישי. עקב כך הוא נאלץ לשלם לה כספים שלדעתו לא היתה זכאית להם.

25. מזכירת המרכז מועסקת כעובדת עירייה החל מחודש ינואר 2011. לפני כן היא הועסקה כשנתיים באותו תפקיד כעובדת החברה למוסדות חינוך. למרות שהמזכירה נעדרת הכשרה בהנהלת חשבונות, היא לא קיבלה הדרכה ולא עברה חפיפה כלשהי בטיפול בכספי המרכז. יצוין, שחלק ניכר מתפקידה הוא טיפול בתקבולים (מכירת כרטיסים, גביית דמי רישום והשתתפות, ביטול תשלומים ומתן זיכויים, רישום הנחות, הזנת כל אלה במערכת ועוד). להעדר הדרכתה של המזכירה בטיפול בכספים יש השלכה על תפעולו הכספי של המרכז: כך למשל, במכתב ההסבר של מנהל המרכז על הגירעון התקציבי בו, נרשם כי **"תקציב הגבייה לשנת 2009 זוכה ב - 40 אש"ח במקום תקציב 2010 בגלל משגה טכני בדיווח החודשי, דבר ששינה את חלוקת התשלומים לשנות התקציב השונות."**

26. מרבית החוזים עם המדריכים אינם כוללים מתן חלק מהשכר כאחוזים מדמי ההשתתפות. לפיכך אין למדריכים תמריץ מספיק לרישום נוכחות, להגדלת מספר המשתתפים ולשיפור באיכות החוגים.

בדוח עלות עובדי החברה למוסדות חינוך שהתקבל ממנהל המרכז מצוי שדה "כמות", אשר למנהלי המרכזים שבדקנו לא היה ברור מה מהותו, אך הוא אינו מציין את כמות שעות העבודה. הדו"ח אינו מציין את מספר השעות שעבד העובד בכל חודש, למרות חשיבות נתון זה לבקרה על עלות העובדים על ידי מנהלי המרכזים.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"שעות העבודה בשדה זה אינו תואם את שעות העבודה בשטח."

מערכות מידע

מערכת חוגים

27. במרכז הקהילתי (כמו במרכזים הקהילתיים האחרים שנבדקו) אין אפשרות לצפות במערכת הנהלת חשבונות, אלא מותקנת רק מערכת "חוגים" בה מנוהלות הכנסות החוגים, וכן מערכת ל"גיהוץ" כרטיסי אשראי.

28. מערכת "חוגים" היא מערכת שפותחה על ידי החברה למתנ"סים, ונרכשה על ידי החברה למוסדות חינוך בתיאום ושיתוף העירייה בשנת 2003. גרסת מערכת "חוגים" המותקנת במרכז הקהילתי היא גרסה ישנה, וחסרים בה ממשקים ועדכונים שפותחו בגרסה מאוחרת, לצורך ייעול העבודה על המערכת. יצוין, כי לפי מנהל אגף קנו"ס, בכוונת האגף לכצע פרויקט לשדרוג מערך המחשוב במוסדות אגף קנו"ס, ובמסגרת הפרויקט תשודרג מערכת המידע "חוגים" לגרסה חדישה. לפי תגובת החברה למוסדות חינוך, **"עת"א (אגף קנו"ס ואגף מחשוב) מטפלת בנושא שדרוג התוכנה מול החברה למתנ"סים...מזה מספר שנים."**

29. למערכת "חוגים" אין הנחיות כתובות. בחברה למוסדות חינוך יש רפרנט האמור להדריך את המנהלים והמזכירות לעבודה על המערכת. למרות זאת, לדברי המזכירה במרכז, בהעדר הנחיות כתובות והיות שהרפרנט אינו זמין תמיד לשאלות, היא עובדת במערכת לעתים בדרך של "ניסוי וטעייה", ולא באופן שיטתי. כתוצאה מכך נגרמות בעיות וטעויות, לדוגמה:

א. המזכירה אינה יודעת כיצד לרשום ביטול חוג וזיכוי במערכת, ועל כן היא רושמת את הזיכוי לעתים כהנחה של 100% ולעתים בסעיף "יתרות תשלומים"; במקרה אחר נכנס זיכוי על ימי מחלה בחוג לסעיף "דמי חבר".

ב. המזכירה אינה יודעת כיצד מעבירים משתתפים מקבוצה לקבוצה (או שהמערכת אינה מאפשרת זאת): עקב סגירת קבוצה בחוג "פלמנקו", העבירה המזכירה את משתתפות הקבוצה שנסגרה לקבוצה חדשה. עקב ההעברה לקבוצה החדשה נרשם במערכת כאילו המשתתפות לא שילמו עבור ההשתתפות, על אף שהן שילמו עבור הקבוצה שנסגרה.

ג. בעבר, כשילדים קיבלו הנחה על תשלום לקייטנה ולאחר מכן ביקשו זיכוי בגין ימי מחלה, המערכת חישבה את הזיכוי כסכום גבוה יותר מהמגיע לתלמידים אלה. רק לאחר בירור התגלתה הבעיה, ואז החלה המזכירה לבטל את ההנחה שניתנה על החוג לפני מתן הזיכוי, לחשב את הזיכוי המגיע ואז להזין את ההנחה מחדש.

ד. המזכירה מופיעה ברשימת ההנחות כמי שקיבלה הנחה של 100% על חוג דרמה למבוגרים ו-33% על קייטנה לכיתה ו. הרישום הוא בסטאטוס "מבוטל" ולדברי המזכירה הוא בוצע כניסוי על מנת לבדוק את פעולת המערכת. זאת למרות שבמערכת קיימת סביבת "טסט" שמאפשרת בדיקה ללא רישום. כלומר הבדיקות בוצעו במערכת עצמה ולא בסביבת "טסט".

30. קיימות ארבע הרשאות למערכת חוגים במרכז: הרשאה למנהל המרכז, למזכירה, לצופה, ולאדם בשם "ג." שהיה מזכיר בעבר במרכז, ועזב. השארת ההרשאה למזכיר שעזב את תפקידו יוצרת סיכון לשימוש במערכת על ידי גורמים שאינם מורשים.

31. באמצעות הפקת דוח "הרשאות למשתמשים בתוכנת חוגים" יכול כל משתמש לצפות בסיסמאות של המשתמשים האחרים במערכת. באופן זה, כל משתמש יכול להשתמש בהרשאות של משתמשים אחרים, גם אם הן הרשאות גבוהות יותר. המזכירה השתמשה בהרשאה של עובד התמיכה על מנת להפיק קבלות, והיא פותחת חוגים חדשים במערכת בעצמה, על אף שרק עובד המחשוב מורשה לכך. לדבריה, היא עשתה כן בהוראתו ובהרשאתו.

מערכת הנהלת החשבונות

32. מנהל המרכז אינו יכול לצפות בנתוני מערכת הנהלת החשבונות שבחברה למוסדות חינוך. על מנת לתכנן את תקציב פעילות המרכז, נעזר מנהל המרכז בכרטסת המופקת ממערכת הנהלת החשבונות של החברה למוסדות חינוך, אשר מועברת אליו מהחברה למוסדות חינוך על פי דרישתו.

ממשק בין מערכת חוגים למערכת של החברה למוסדות חינוך

33. הביקורת בדקה את רציפות הקבלות המפורטות בדוחות של החברה למוסדות חינוך, כביקורת על הממשק הידני בין הקבלות ממערכת חוגים לבין נתוני מערכת הנהלת החשבונות של החברה למוסדות חינוך. רציפות הקבלות וריכוז סכומיהן במערכת הנה"ח נמצאו תקינים.

34. כמו ביתר המרכזים שנבדקו על ידי הביקורת, גם במרכז ביצרון אין זהות בין ההכנסות המופיעות במערכת החוגים לבין ההכנסות במערכת הנהלת החשבונות: כך למשל העברות ישירות לחברה למוסדות חינוך עבור המרכז או הכנסות מכרטיסים שהופקו על ידי החברה למוסדות חינוך לא יופיעו במערכת "חוגים". ב"חוגים" יופיעו למשל כהכנסה סכומים של שיקים חוזרים, שיועברו לסעיף "שיקים חוזרים" רק במערכת הנהלת החשבונות. כמו ביתר המרכזים, למרות השוני בין ספרי העזר להכנסות (חוגים ופיזיקל) לבין מערכת הנהלת החשבונות (תפנית) אין תיעוד לביצוע בקורות מפצות על מנת לוודא התאמה בין ההכנסות בפועל במרכז לבין הדיווח במערכת הנה"ח של החברה למוסדות חינוך (לדוגמה בדיקות התאמה חודשיות או רבעוניות שיסבירו את ההפרשים בין המערכות הממוחשבות).

35. הביקורת ערכה שתי בדיקות לגבי התאמת הרישום של ההכנסות במערכת חוגים של המרכז הקהילתי לרישום ההכנסות בכרטסת של החברה למוסדות חינוך. בשני המקרים נמצאה אי התאמה בלתי מוסברת:

א. הכנסות מקייטנות: על פי דוח הכנסות מקייטנות במערכת "חוגים" לתאריכים 1/1/11 – 24/8/11 סך ההכנסות מקייטנות היה 101,404 ₪. לעומת זאת, על פי כרטסת שהועברה למנהל המרכז מהחברה למוסדות חינוך לגבי ניצול תקציב שנת 2011 עד לתאריך 24/8/11, ההכנסות מקייטנות היו 80,665 ₪.

ב. הכנסות ממועדון הקשישים: על פי דוח הכנסות מדמי חבר "כלנית" (מועדון קשישים) לתאריכים 1/1/11 – 24/8/11 סך ההכנסות היו 14,491 ₪. לעומת זאת, על פי כרטסת שהועברה למנהל המרכז מהחברה למוסדות חינוך לגבי ניצול תקציב שנת 2011 עד לתאריך 24/8/11, ההכנסות מדמי חבר אלה היו 24,789 ₪.

בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 27-35, מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"מערכת חוגים הינה מערכת מסורבלת אשר אינה תמיד נותנת את המענה הנחוק. כך לדוגמא ביטול חוג של חד-הורית ייתן החזר גבוה יותר ממה שנדרש. יש צורך בפעולות נוספות לתיקון. בנוסף, במעבר מקבוצה לקבוצה קיימת אופציה של "העברת נרשמים מקבוצה לקבוצה..." אך בפועל ביצוע פעולה זו הלקוח נכנס ליתרת חוב, לכן העברה מקבוצה לקבוצה מתבצעת אך ורק דרך זיכוי חוג והוספתו לקבוצה אחרת.

מזכירת המרכז נכנסה למרכז ללא חפיפה מסודרת הרפנט של חברת מוסדות לא נכח בעבודה תקופה ארוכה ולא ניתן מענה לתקלות ושאלות. לכן, באישורי, בצענו פעולות של ניסוי ומעיייה, שאלנו מזכירות ותיקות כיצד מתמודדים עם בעיה ואף התייעצנו עם אמיר לבקוביץ שעשה עבודה זו בעבר, זאת ע"מ להגיע לפתרון הטוב והנכון. כמו גם פתיחת קבוצות חדשות (סעיף 31)".

בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 27 - 35 מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי: "פרויקט שדרוג תשתיות המחשוב באגף קנו"ס, אושר בסוף שנת 2011 ותקצובו אף הופיע בספר התקציב לשנת 2012. בינואר 2012, הוחלט על הקפאת הפרויקט. ראה בתגובה על טיוטת דוח הביקורת בנושא אגף קנו"ס סעיפים 33-35".

הקשר של המרכז עם החברה למוסדות חינוך

36. על מנת לקבל את השירות התפעולי מהחברה למוסדות חינוך על מזכירת האגף להגיע למשרדי החברה, למשל לצורך מסירת הזמנות רכש, דוחות נוכחות, דוחות הפקדות וריכוזי קופה, מסירת קופה קטנה, בקשות להצעות מחיר, חשבונות חד פעמיים, החזרי כספים, שיקים חוזרים. לצורך כך עובדת המזכירה כ- 4 שעות נוספות בחודש לאחר שעות העבודה (על חשבון העירייה), וכשהדבר נעשה במהלך שעות העבודה נגרמת פגיעה בעבודה השוטפת במרכז.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 30/7/12 מנכ"ל החברה למוסדות חינוך:

"ניתן להשתמש בחברת שליחים להעברת חומר לחברה וממנה".

37. ההודעות של החברה למוסדות חינוך למרכז הקהילתי נשמרות במגרה המיועדת למרכז, הנמצאת במשרדי החברה. פעם בשבועיים, כאשר מזכירת המרכז מגיעה למשרד החברה, היא מקבלת את ההודעות. כאשר בקשת רכישה של המרכז אינה מאושרת על ידי החברה מסיבות שונות, אין מיידעים את המנהל על אי מתן האישור. לפיכך, עד להגעת המזכירה לחברה וקבלת ההודעה, למרכז לא ידוע מה עלה בגורל ההזמנה.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 30/7/12 מנכ"ל החברה למוסדות חינוך:

"מחלקת רכש מיידעת את המרכז באופן מיידתי על כל בעיה טלפונית, בפקס, במייל וכד'."

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"הקשר של המרכז עם החברה למוסדות חינוך על בסיס תקשורת מגירה, אשר גורם לעבודה להתנהל עם תהליכים בדיעבד."

קשר עם התושבים

38. לפי תוכנית העבודה של אגף קנו"ס לשנת תשע"ב, המרכזים הקהילתיים יקבלו משובים מהמשתתפים בפעילויות. קיום משוב למשתתפים בפעילויות הוא חיוני, על מנת להפיק לקחים ולוודא כי המרכז משרת את מטרתו כגורם המשרת את התושבים ובעל מקום משמעותי בחיי הקהילה השכונתיים. למרות זאת, עד למועד עריכת הביקורת לא הופץ משוב בקרב המשתתפים בפעילויות המרכז.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"ע"פ תכנית העבודה נערכות פגישות עם התושבים יחד איתי על בסיס קבוע. השיחות הן עם הורים לילדים ועד לגמלאים במועדון הקשישים. בנוסף אני מקיים מדיניות 'דלת פתוחה' שכל תושב רשאי לנשט ולשוחח איתי בכל נושא. מעבר לכך, ישנו קשר רציף עם יו"ר ועדי השכונות."

39. בתוכנית העבודה של קנו"ס הומלץ לאפשר לתושבים ליצור קשר עם המרכז דרך האינטרנט, ובאופן זה להקל על הקשר של התושבים עם המרכז ועל עריכת בירורים. נכון למועד הביקורת הופיעה באתר האינטרנט של העירייה כתובת אינטרנט שגויה של המרכז. הפונים לכתובת זו לא קיבלו מענה מהמרכז הקהילתי. עם זאת למרכז הקהילתי יש אתר ב"פייסבוק" עם כתובת אינטרנט נכונה.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"התקשורת האינטרנטית הייתה בעיקר דרך הפייסבוק. נעשה ניסיון לעבוד דרך MYHOOD אך הדבר לא צלח."

40. בדרכים הראשיות המובילות למרכז הקהילתי אין שילוט המקל על ההגעה למרכז. הדבר מקשה על ההגעה אליו.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"שילוט חדש הושם בדרכים הראשיות."

מועדוני קשישים

41. לפי החלטת מנכ"ל העירייה מתאריך 20/11/06, ארבעה מועדוני קשישים: בית פרנקפורט, נווה עופר, מרכז ביצרון ובית דני הועברו לניהול המרכזים הקהילתיים של אגף קנו"ס (במקום ניהול של מינהל השירותים החברתיים). על פי ההחלטה, גם לאחר העברת מועדוני הקשישים ממינהל השירותים החברתיים, **"התנאים, להם זוכים הקשישים במועדוני הקשישים, יישארו כפי שהם היום: תעריפים, עו"ס וכיו"ב"**. הביקורת ביקשה ממנהל המרכז את הנהלים החלים על מועדון הקשישים. מנהל המרכז מסר לביקורת מסמך שקיבל לדבריו ממינהל השירותים החברתיים, בשם **"הנחיות לאספקת סל שירותים במרכזים רבי שירותים ובמועדונים לאוכלוסייה המבוגרת"** – מינואר 2010. מבירור מול אגף קנו"ס עולה, כי לדעתם מסמך זה מחייב את מועדוני הקשישים הפועלים במנהל השירותים החברתיים אך לא מועדונים הפועלים במרכזים הקהילתיים במסגרת אגף קנו"ס.
42. לפי דו"ח "משתתפים בקבוצות", בחודש מאי 2011 היו 106 משתתפים במועדון הקשישים "כלנית".
43. תקציב שנת 2011 שנקבע למועדון הוא 45,000 ₪, אך כבר באמצע שנת הכספים, בחודש אוגוסט 2011, נוצלו 96,330 ₪. לפי הצפי של החברה למוסדות חינוך צפויה שנת 2011 להסתיים בניצול של 125,000 ₪ במועדון הקשישים (מתוכם כ-31 אלף גירעון מצטבר משנים קודמות). גם בשנת 2010 היה תקציב המועדון 45,000 ₪ ונוצלו 75,927 ₪, ולפיכך נצבר שנה קודם לכן גירעון של 30,927 ש"ח.
44. לדברי מנהל המרכז, אחת מהסיבות לגרעון של מועדון הקשישים היא, שעלות רכזת מועדון קשישים ועלות המורה להתעמלות בריאותית **"נופלת על המרכז הקהילתי כתוצאה מביטול תקן עירוני עקב מעבר מועדוני הקשישים מאגף רווחה לאגף קנו"ס"**. משום שעלות העסקת המורה והרכזת הועברה לתקציב המרכז, הסבסוד של המועדון על ידי העירייה אינו מספיק: לדברי המנהל, סבסוד מועדון הקשישים בכ-45,000 ₪ בשנת 2010 אינו מספיק אפילו בכדי לכסות את עלות המורה להתעמלות של המועדון המועסקת על ידי החברה למוסדות חינוך מתקציב המרכז (במקום על חשבון תקן עירוני).
- בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:
- "ע"פ החלטת המנכ"ל נוספו 55 אש"ח לתקציב מועדון הקשישים."**

45. כמו כן לדברי מנהל המרכז, התקציב של המועדון אינו פרופורציוני לסבסוד מועדוני קשישים אחרים בעיר: כאמור, במרכז ביצרון 106 קשישים בתקציב של 45,000 ₪. בבית דני ובנווה עופר יש לטענת מנהל מרכז ביצרון כ- 180 קשישים, עם סבסוד של 265,000 ₪ ו- 150,000 ₪ בהתאמה. בבית פרנקפורט סבסוד המועדון היה בסך 55,000 ₪ בשנת 2010, אולם בנוסף לכך יש לבית פרנקפורט רכזת קשישים העובדת בתקן עירוני, כלומר למעשה מסבסדת העירייה גם את עלות רכזת הקשישים בסך 124,804 ₪ לשנה – ובסה"כ סבסוד מועדון הקשישים בבית פרנקפורט, שבו 167 קשישים, עומד על כ- 180,000 ₪. משתמע, שההבדלים בגודל התקציבים של המועדונים אינם פרופורציוניים לפערים במספר הקשישים החברים בהם. לשאלת הביקורת, נמסר מאגף קנו"ס כי: "אכן מועדון הקשישים ברמת ישראל מתקצב משמעותית פחות ממועדוני קשישים אחרים. הנושא הוצג ממש לאחרונה למנכ"ל העירייה והמועדון קיבל שיפוי של 40 אנ"ח תוספת לתקציבו. דיון מנכ"ל נוסף מתוכנן ע"מ לבחון את מצבו התקציבי של המרכז".

להתייחסות מנהל המרכז הקהילתי לממצא ר' סעיף 44

46. לפי דוח משתתפים בקבוצות של מערכת "חוגים" נכון למאי 2011, היו 64 חברי מועדון הקשישים תושבי תל אביב-יפו, ו- 42 משתתפים התגוררו מחוץ לתל אביב. על פי סעיף 3 בהנחיות של המינהל לשירותים חברתיים, מספר החברים שאינם תושבי תל-אביב-יפו לא יעלה על 25% ממספר החברים. אמנם ההנחיות האמורות אינן חלות ישירות על המרכז, ועם זאת יש לציין כי העירייה מסבסדת מועדון ש - 40% מחבריו אינם תושבי תל-אביב-יפו.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"בעקבות הקרבה לגבעתיים תושבים רבים מגיעים להשתתף בפעילות המרכז. בהגיעי למרכז לא הייתה הפרדה בין תושבי החוץ לבין תושבי ת"א מבחינת המחיר. מיד התחלתי לפעול לתיקון הקיים בצורה הדרגתית כדי למנוע נשירה המונית ופגיעה תקציבית".

47. על פי הנחיות מועדוני קשישים החלות במינהל השירותים החברתיים, תעריף ב' של דמי החבר במועדון (שהוא הנמוך מבין שני סוגי תעריפים במועדוני קשישים במינהל) הם 45 ₪, ותושבי חוץ אמורים לשלם 70 ₪. בפועל תושבי החוץ שילמו בחודש מאי 2011 דמי חבר בסך 55 ₪. כאמור, לפי החלטת המנכ"ל, תעריפי דמי החבר במועדוני קשישים שבניהול המרכזים הקהילתיים צריכים להיות זהים לתעריפי המועדונים שבמינהל השירותים החברתיים.

להתייחסות מנהל המרכז הקהילתי לממצא ר' סעיף 46.

48. על פי הנחיות מועדון הקשישים, סל השירותים בתעריף ב' (הנמוך מבין שני סוגי תעריפים) אמור לכלול פעילויות פנאי, שתייה קלה וכיבוד קל, הרצאה אחת לחודש, ושתי פעילויות – חוג התעמלות וחוג אחד נוסף רגיל. מחוג שלישי ואילך על הקשישים לשלם 15 ₪ לחוג. במועדון של מרכז ביצרון מקבלים הקשישים הרצאה בתשלום נוסף של 10 ₪, ויכולים לבחור כל חוג מתוך סל של 7 חוגים במועדון. על כל חוג מעבר לכך משלמים הקשישים עד 44 ₪. התנאים הניתנים במועדון שונים אפוא מאלה הקבועים במינהל השירותים החברתיים, ולא ברור מה מקורם ועל פי אילו הנחיות הם מתאפשרים.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“הנהלים במועדון הגמלאים מתבססים על התעריף של המחלקה למרכזים קהילתיים. לעומת זאת אנו נעזרים במסמך “הנחיות לאספקת שירותים” של השירותים החברתיים. השיטה כיום של מתן סל חוגים שונתה במעבר בין השירותים החברתיים לאגף קהילה נוער וספורט ולמרכז הקהילתי ומתבססת על העדר רכזת במשרה מלאה כפי שהיה בעבר.”

תעריפי השתתפות בחוגים ובקייטנות

49. על פי הנחיות מנהל המחלקה למרכזים קהילתיים מתאריך 2/6/2010, המתבססות על החלטת ועדת הכספים ומועצת העיר (להלן: “הנחיות לתעריפים”), קיימים 3 סוגי תעריפים למרכזים קהילתיים, ומרכז ביצרון שייך לתעריף ג'. לדברי מנהל המרכז, התעריף הנמוך אינו מאפשר למרכז הקהילתי להרוויח. לדברי מנהל אגף קנו"ס, התעריף הנמוך נלקח בחשבון ו"המרכזים הקהילתיים המונחים לגבות עפ"י תעריף ג' מסובסדים בתקציב עירוני בעשרות אחוזים יותר מאשר אלה המונחים לגבות עפ"י תעריף א'.”

50. על פי ההנחיות לתעריפים לשנת תשע"א, תעריף ג' ל"חוגים כללי" (שאינו מחשבים, מוסיקה, או ספורט) הינו 102 לילד ו-112 לבוגר. חוג מוסיקה בקבוצה קטנה מחירו 129 לילד, חוג מוסיקה בקבוצה גדולה מחירו 107 לילד. את התעריפים ניתן "לנייד": עד 8% כלפי מטה ועד 15% כלפי מעלה. המצטרפים מינואר 2011 ישלמו 118 ₪ עבור כל חודש פעילות שנותר עד סוף שנה"ל. בפועל חלק ממחירי החוגים של המרכז גבוהים יותר מהנקוב בתעריף בתוספת 15% ניווד כלפי מעלה. למשל: מחיר תיאטרון ואומנויות הבמה לילדים, חוג ג'אז + רפרטואר לילדים, חוג קלאסי כיף לילדים - מחירים 155 ₪. חוג פסנתר יחידני לכיתה ב ומעלה מחירו בפועל 420 ₪, למרות שעל פי התעריף המאושר מחיר חוג פסנתר ואורגן לילדים צריך להיות 332 ₪ (449 ₪ הוא התעריף למבוגר).

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"מחירי החוגים מאפשרים קיום פעילות בסיסית אולם ישנו צורך לקדם ולהעשיר חוגים מסויימים כדי להעלות את רמת החוגים. לצורך כך מתווספים מורים מקצועיים באופן קבוע. לדוגמא נגן גימרה בחוג הפלמנקו, תוספת של שעת בלט עליהם לא צריכים המשתתפים להוסיף תשלום."

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי:

"ע"פ פרוטוקול התעריפים לשנת תשע"א, תעריפי החוגים לשנת תשע"ב לא התייקרו ועל כן יצאה הנחיה ממנהל המחלקה למרכזים קהילתיים בנושא זה באמצעות דוא"ל ב'אומלוק העירוני'....

חוג תקני מחייב שיהיו בו 10-12 משתתפים, על בסיס זה מחושבת עלותו של החוג. וזאת ע"פ תעריף המוסד.

במקרים בהם חברי החוג מעוניינים לקיימו במספר מופחת מהנדרש, מנהל המרכז מציע למשתתפים את התעריף המבוסס על מספר המשתתפים בפועל ובהסכמתם נקבע המחיר למשתתף.

במקרה של חוגים הקשורים באמנויות ובמדעים יש להוסיף את עלות החומרים לעלות החוג.

בפעילות משותפת עם אגודת ספורט תעריף החוג כולל ערכת ביגוד ותיק ספורט ומכאן הפער במחיר החוג.

מחיר החוג נקבע ע"פ כמות השעות השבועיות ובצמוד למטלת התעריפים העירונית.

במשחקי כדור יש במטלת התעריפים העירונית שני תעריפים: באולם ובמגרשים חיצוניים.

לאגף קנו"ס אין היכולת לפקח על אופן השימוש בתוכנת החוגים ולפיכך פועל אגף קנו"ס מזה מספר שנים מול אגף המחשוב למתן מענה מקצועי הולם למחשוב מוסדות האגף ולתפעול השוטף של המערכת. קרי, שדרוג כולל של מערך המחשוב והתאמתו לסטנדרט העכשווי. שדרוג תוכנת החוגים ודרישה לפתיחת ממשק עבודה ממוחשב מול תוכנת החוגים ומול תוכנת "תפנית" המשמשת את החברה לניהול חשבונאי של מוסדות אגף קנו"ס.

כיום, תפעול תוכנת החוגים לרבות נושא ההרשאות הינו באחריות רכז המחשוב של החברה (שעדיין מועסק מתקציב השיווק של האגף בניגוד להנחיה העירונית שיועסק מתקציב החברה למוסדות), האמון על תפעול המערכת על פי הנחיות העירייה והחברה."

51. לדברי המנהל, קיימות סדנאות וקורסים מיוחדים בהם הוא קובע מחיר שונה מהתעריף שנקבע בהנחיות, משום שמדובר ב"קורס" איכותי ויקר ולא ב"חוג". כך למשל, חוג "פלמנקו" מחירו 215 ש"ח, קורס מחשבים למבוגרים עולה 475 ש"ח וקורס אינטרנט או "וורד" לקשישים (פעילות מחוץ לסל במועדון קשישים) מחירו 230 ש"ח. זאת למרות שמחירו של חוג כללי למבוגר על פי התעריף המאושר הוא 112 ש"ח, ומחירו של חוג מחשבים למבוגר על פי התעריף המאושר הוא 148 ש"ח. הביקורת ביררה מול אגף קנו"ס אם תעריפים חריגים אלה ידועים באגף ומאושרים על

ידיו, והאם קיימות הנחיות כלשהן בהן רשומה אפשרות לתעריפים חריגים אלה. בתגובה לשאלת הביקורת פנה מנהל האגף למנהל המרכז לקבלת התייחסותו.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“קורסים אינם בעלי תעריף ומצריכים תוספת של הרצאות מבחוק והעשרות יקרות יותר.”.

הנחות

52. על פי הנחיות התעריפים ההנחות המותרות לחוגים הן:

<u>שיעור ההנחה</u>	<u>ההנחות המומלצות לתושבי תל-אביב-יפו</u>
15%	לבן משפחה שני מקרבה ראשונה
15%	לנרשם ליותר מחוג אחד
50%	לחיילים בשירות חובה, לנכים ולקשישים
33% מתעריף א בלבד*	למשפחות ברוכות ילדים (4 ילדים עד גיל 18)
25% מתעריף א בלבד*	הנחה החל מהילד הראשון
25% מתעריף א בלבד*	משפחות חד הוריות
50% מתעריף ג	עולים חדשים
25%	תלמידי מגמות מפורטות בחוזר
25%	קשישים במקהלות
עד 50%	הנחה עקב מצב חומרי ע"פ טופס בקשה מפורט ובצירוף מסמכים בועדת הנחות מוסדות – פנימית. מקרים חריגים יובאו לדיון משותף של נציגי אגף התקציבים ואגף קנו"ס
	הזכאי ליותר מהנחה אחת ייהנה מהנחה אחת בלבד, בשיעור הגבוה יותר

* למרכז הקהילתי ביצרון נקבעו תעריפי ג'

53. על פי הנחיות לקייטנות לשנת תשע"א, ההנחות המותרות בעת הרישום לקייטנות הן:

<u>שיעור ההנחה</u>	<u>ההנחות המומלצות לתושבי תל-אביב-יפו</u>
35 ₪	הרשמה מוקדמת
7% על המחזור הנוסף	נרשמים למחזור נוסף
15%	ילד שני
33%	למשפחות ברוכות ילדים
33%	חד הוריות
עד 50%	הנחת מצב חומרי על פי טופס בקשה מפורט ובצירוף מסמכים. ההנחות תוענקה במסגרת ועדה מוסדית-פנימית. מקרים חריגים יובאו לוועדה עירונית.
	הזכאי ליותר מהנחה אחת ייהנה מהנחה אחת בלבד, בשיעור הגבוה יותר

54. לדברי מנהל המרכז "מערך ההנחות שנקבע על ידי עיריית תל-אביב-יפו גורם להפרש גדול בין גובה ההנחות לנוקמים לעומת ההחזר העירוני השנתי כ - 10 אלפי ש.ה". תקציב ההחזרים של עיריית תל אביב-יפו למרכז ביצרון בשל הנחות בשנת 2011 היה בסך 20,000 ש.ה. בתקופה זו ניתנו הנחות בסך 38,854 ש.ה, מתוכן 12,697 ש.ה הנחות שאושרו על ידי ועדת הנחות על רקע מצב חומרי.
55. בגיליון הנחות בקטגוריות "ועדת הנחות" שהופק מתוכנת חוגים נמצאו 71 רשומות של הנחות שנדונו לכאורה בוועדה בשנת הלימודים תשע"א. הביקורת בדקה קיום מסמכים מבססים להנחות ומצאה כי ל - 10 רשומות לא נמצא כלל טופס בקשה להנחה, פרוטוקול או מסמכים מבססים בתיקי ועדת הנחות. הביקורת ביקשה ממנהל המרכז הסבר ל - 10 הרשומות האמורות. לרשומה אחת לא ניתן הסבר. לשני משתתפים נרשם כי "הנישו מסמכים של ועדת הנחה - המסמכים לא נמצאו". לגבי 6 משתתפים נרשם כי ניתנו למשתתפים הנחות מסיבות אחרות, וכי "בטעות נכנס לועדת הנחה".
56. בהעדר נוהל או הנחייה בנושא, ביררה הביקורת באגף קנו"ס, מהו ההרכב הרצוי של ועדת ההנחות הפנימית במרכז. תשובת מנהל האגף הייתה כי החברים בוועדת הנחות צריכים להיות: "מנהל המרכז + נציג נוסף מהמרכז ונציג ציבור (חבר הנהלה ציבורית או פעיל מקומי או יו"ר ועד שכונה)". למרות זאת, ועדת הנחות במרכז כוללת, לדברי מנהל המרכז, את המנהל עצמו ואת רכז החוגים בלבד. כלומר, אין בוועדה של המרכז נציג ציבור - למשל פעיל מקומי או יו"ר ועד שכונה.
57. לא נמצאו קריטריונים כלשהם לפיהם אמורה ועדת ההנחות להכריע בבקשה. לדברי המנהל, על ההנחות מחליטים לפי היכרות אישית של רכז החוגים עם המבקשים.
58. מעיון בתיקי ועדת הנחות, לא נמצא כל פרוטוקול של הוועדה, נימוקים להחלטה או חתימה של הנוכחים והמחליטים. על טפסי הבקשה מצוינים אחוזי ההנחה שהוחלטו בלבד (למשל: "20%", "25%", "30%", "15%" ואם יערער - "30%"). נמצא מקרה בו צוינו זה לצד זה 20% ו - 25%, כך שלא ניתן לדעת מה הייתה ההחלטה המחייבת בפועל.
59. על פי הנחיות ועדת התעריפים "הנחה עקב מצב חומרי" תינתן בוועדת הנחות בהתאם לטופס בקשה מפורט ובצירוף מסמכים. על פני טופס הבקשה להנחה על רקע מצב חומרי, שאמור להיות מוגש לוועדת הנחות במרכז, נרשם כי יש לצרף לטופס "תעודת זהות וספה, 3 תלושי שכר אחרונים, מס' ארנונה". יש לציין לחיוב, כי זהו המרכז היחיד מבין החמישה שנבדקו, בו נרשם על פני טופס הבקשה אלו מסמכים יש לצרף לבקשה, וכי המסמכים המתבקשים על ידי המרכז הם אלו שאגף קנו"ס מעוניין שיצורפו (אם כי לא נמסרו בנושא הנחיות בכתב).

60. עם זאת, מעיון בתיקי הנחות נמצאו 12 תיקים להם לא צורפו כל האסמכתאות הנדרשות לצורך החלטה ו/או שטופס הבקשה בהם אינו חתום. (ב. ר. – צורף תלוש משכורת אחרון אחד בלבד, ע ס - צורפו שני תלושי משכורת, מ ס – לא צורפו כלל תלושי משכורת או תלושים של הכנסות אחרות מלבד קצבת נכות של אחד ההורים, ל – לא צורף תלוש שכר כלל, אם כי צורף אישור מעובדת סוציאלית שהמשפחה בקשיים כלכליים. ז א – לא צורף תלוש שכר, רק גמלת מזונות; ש א – רק שני תלושי שכר, ב א – לא צורף כלום, מ ר – רק שני תלושים בלי צילום ת"ז, ס א – אין תלושים כלל אלא מכתב עו"ס, ח ד – אין שום תעודה, גם לא ת"ז, ב ס – רק ת"ז, מ א – טופס לא חתום, ד ה – רק טופס בלי אף מסמך, א – אין צילום ת.ז.).
61. בבדיקת קבצי ההנחות נמצאו ילדים שקיבלו הנחות על קייטנה בגין היותם שייכים ל"משפחות ברוכות ילדים", על אף שהיו ממשפחות חד הוריות שאינן ברוכות ילדים, ולהפך: ילד ממשפחה ברוכת ילדים שאינה חד הורית קיבל הנחת "משפחה חד הורית" עבור קייטנה. יצוין, כי אין לכך השלכה כספית לגבי ההנחות בקייטנות (בשני המקרים מקבלים הנחה של 33%), אך תיעוד סיבת ההנחה אינו תקין. כמו כן נרשמה הנחת חוג שני לתושבת שהייתה זכאית להנחת בן משפחה שני. על אף שסכום ההנחה לחוג שני וליילד שני הוא זהה (15%), אין דיוק בתיעוד סיבת מתן ההנחה.
62. נמצא מקרה של מתן הנחה למשפחה ברוכת ילדים בקייטנה מבלי שיוצג ספח ת.ז. או הוכחה אחרת למספר הילדים במשפחה (תעודת משפחה למשל).
63. הביקורת בדקה במערכת "חוגים" אם ל - 13 תושבים שקיבלו הנחות בגין חוג שני או בן משפחה שני, אכן יש חוג שני או בן משפחה שני במערכת. נמצא כי תושבת אחת, בריצ'נסקי מריה קיבלה הנחה של "חוג שני" על אף שהשתתפה בשני החוגים בזה אחר זה (כשסיימה אחד התחילה אחר) ולא הייתה רשומה למעשה לשני חוגים במקביל.
64. בבדיקת המקרים בהם ניתנו 75% הנחה התברר כי כולם ניתנו בשל כפל הנחות: שלוש משתתפות קיבלו 75% הנחה – בשל הנחה לקשישים והנחה נוספת משום שלדברי המזכירה השתתפו רק "בחצי חוג" (פעם בשבוע במקום פעמיים). כל זאת למרות ההוראה לפיה "הזכאי ליותר מהנחה אחת ייחנה מהנחה אחת בלבד, בשיעור הגבוה יותר".
65. על פי הנחיות התעריפים, "אין הנחות על דמי חבר". למרות זאת נמצא כי תושבת אחת קיבלה הנחה בגין דמי חבר חוגים ("הנחה מיוחדת"), ותושבים אחרים קיבלו הנחה בגין דמי החבר של מועדון הקשישים (הנחה אחת מיוחדת, והשאר "הנחות שני").
66. המערכת הממוחשבת מאפשרת הוספת "הנחות מיוחדות" לפי רצון המשתמש. הביקורת ניסתה להוסיף, לשם הדגמה, "הנחת מזכירה" בסך 90% והנחה זו התאפשרה במערכת.

בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 55 - 66 זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"למען הסר ספק, כבר עתה יובהר כי רק במקרים שבהם בדיקה הועדה בדיקה מעמיקה את המצב המשפחתי הוחלט לתת הנחה. יש לציין, כי לא אחת נאמר על ידי בכירי העירייה כי במקרים שבהם מאתרים אוכלוסייה קשת יום שאינה יכולה לממן לילדיה פעילות במרכז זה המקום שבו אנו –המנהלים צריכים להפעיל שיקול דעת על מנת שילדים אלו יהיו במסגרת חינוך בלתי פורמאלית ולא למנוע מהם זאת רק בגלל קשיים כלכליים. דברים אלו אף מצוינים בדו"ח עצמו אשר מציין כי במרכז ניתנים הנחות הן לאוכלוסייה של גיל הזהב והן למשפחות שבהן מצוקה כלכלית.

אישור הנחות לגיל הזהב: מקרים מיוחדים נבדקים בקפידה ומגיעים מתוך הכרות רבת שנים עם המשפחה ובעצת יו"ר ועד השכונה. חשוב לציין כי בעת מתן ההנחות היו לנגד עיני חברי הועדה כל המסמכים הנחוצים לשם קבלת ההחלטה.

לאור הערת טיוטת ממצאי דוח הביקורת, הפקנו לקחים והחל מספטמבר תתכנס הועדה שתכלול נציג ציבור, וכן ינוהלו פרומוקולים אשר יתארו הליך הועדה.

אין בידי כיום אפשרות לדעת מדוע מסמכים אלו לא תויקו במקום בו היו אמורים להיות היום. ככל הנראה מדובר בתקלה משרדית שלא תשונה."

67. בנוסף להנחות הקבועות בהנחיות התעריפים, קובע המנהל הנחות "מיוחדות" מסיבות שונות: בגין רישום מוקדם לקורסים מסוימים, תושבים הבוחרים להגיע לחוג פעם בשבוע במקום פעמיים בשבוע, וכן הנחה לחוג בלט – 57 שו לנרשמים לחוג ג'אז במחיר מלא. אחוז ההנחות המיוחדות שניתן הוא בין 11% לבין 100%. סך כל ההנחות המיוחדות שניתנו בשנת תשע"א הינו 28,809 ש.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"קביעת המחיר לחוגים תתבצע עפ"י לוח התעריפים בלבד, וללא מתן הנחה שאינה קשורה לנהלים."

68. לדברי המזכירה ורכזת הנוער, שני ילדים קיבלו הנחות לפי הוראת המנהל עבור קורס מב"רים/מד"בים ללא פרוצדורה של ועדת הנחות.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"ההנחות ניתנו מטעם המחלקה לנוער וצעירים."

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי:

"פעילות חברתית לנוער במרכזים הקהילתיים הינה פרויקט חדש המופעל ב- 11 מרכזים קהילתיים בדרום העיר רק בשנים האחרונות. בשלב הראשון ניתנה חשיבות לקרב את הנוער לשערי המרכזים הקהילתיים בימים אלה, נושא בניית התעריף הינו על סדר היום של האגף ועל כן, המרכזים נוטים לסבסד את עלות הפעולה הזאת על מנת לקדם פרויקט חיוני זה."

הנחות של 100%

69. בדוח הנחות של מערכת "חוגים", קיימות 13 רשומות ל- 10 אנשים, שקיבלו לכאורה הנחה של 100% - בחלק מהמקרים עילת ההנחה היא ככל הנראה רישום שגוי במערכת ובחלקם - מתן הנחה אסורה לעובדים:

א. שתי רשומות של מזכירת המרכז, בסך 1,074 ש"ח, נרשמו לטענתה רק לצורך בדיקת המערכת, וכיום החוגים הם בסטאטוס "מבוטל". זאת למרות שבדיקת המערכת אמורה להתבצע בסביבת טסט בלבד, שקיימת בתוכנת "חוגים".

ב. 4 רשומות נוספות הן של שתי עובדות נוספות במרכז: ה. ש. קיבלה הנחה של 100% על חוג פסנתר ועל דמי חבר (בסך 420 ש"ח), ור. מ., שהיא בתה של עובדת אחרת, קיבלה הנחה של 100% בגין שני חוגים (1,944 ש"ח). לגבי העובדת הראשונה - נמסר על ידי מזכירת המרכז כי אותה עובדת משתתפת רק ב"חצי חוג" אך בשל מגבלות המערכת ניתנה לה הנחה 100%, והתשלום עבור החוג נרשם בנפרד. אין אסמכתה לכך שהעובדת משתתפת רק בחצי חוג או ששילמה על החוג באופן אחר. לגבי בתה של העובדת השנייה אמרה המזכירה שלביתה של המורה אושר רישום רק עם דמי חבר.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"הרישום עבור דמי חבר בלבד הינו בעבור שיעור ניסיון בלבד. (הילדה נכחה פעמיים בחוג)."

ג. משתתף נוסף, א. ק., קיבל 100% הנחה בסך 60 ש"ח, משום שהועסק בעבר במרכז, ולדברי המזכירה לפי הנוהג בעבר עובדים לא היו צריכים לשלם דמי השתתפות אלא דמי חבר בלבד במרכז.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"א. ק. מעולם לא עבד במרכז הוא התנדב במתן שירות למועדון הקשישים. הוא אינו משתתף בחוגים ובפעילויות כלל על כן שילם רק דמי החבר."

הביקורת מציינת בהתייחס לתגובת מנהל המרכז הקהילתי, כי מר א.ק. הופיע ברישומים כמי שרשום ל"הדרכת קשישים/ פלמנקו" וקיבל הנחה של 100%.

ד. נמצאו 4 תושבים שקיבלו הנחה 100%, כל אחד בסך 60 ש"ח, ועקב כך השתתפו לכאורה בחינם בטיול פסח ז-יב, ללא הסבר במערכת. תחילה הסבירה המזכירה, כי לשניים מהנרשמים נעשתה העברת יתרות זכות, ושני הנרשמים האחרים הם מדריכים בקייטנה והתשלום עבור הטיול קוזז משכרם אך להסברים אלה לא נמצא תיעוד. לאחר מכן הוסבר כי טיול פסח בוטל, ואם הסבר זה נכון הרי שהדבר מבהיר את הבעייתיות של רישום החזר כספים כמתן 100% הנחה.

ה. לגבי תושב אחר נרשם בדוח הנחות כי קיבל 100% הנחה בסך 250 ש"ח, אלא שבפירוט החוגים במערכת לא נרשמה ההנחה, ובמקום זאת נרשם שהחוג מבוטל. תושב אחר קיבל הנחה של 100%, בסך 25 ש"ח, על השתתפות חד פעמית במופע מחול. לדברי המזכירה, במקרה זה בוטלו כל השיקים שניתנו על ידי התושב עקב גנבה כביכול, והוא הבטיח לשלם בשיקים חדשים. כלומר, גם במקרה זה הביטול הביא לרישום של הנחה לכאורה.

השתתפות בחוגים

70. לדברי מזכירת המרכז, במרבית החוגים אין הקפדה על רישום נוכחות. לדבריה, רק בחוג פלמנקו, התעמלות בונה עצם ובחוגים של רכזת תיאטרון ומחול יש רישום מסודר. מבדיקת גיליונות הנוכחות של ארבעה חוגים עולה, כי בעוד בחוג "תיאטרון לילדים" ובחוג "שילוב אמנויות חובה" מתנהל רישום מסודר יחסית, בשני חוגי ספורט אין בדיקת נוכחות מסודרת כלל: בחוג קונג פו לילדים, בחודש יוני נרשמה נוכחות ב-1 לחודש וב-15 לחודש, אך אין רישום לגבי שלושה מועדים נוספים. בחודש מאי נרשמה נוכחות רק בשיעור שהתקיים ב-3 לחודש, בחודש אפריל – רק בשיעור שהתקיים ב-27 לחודש, בחודש מרץ – רק בשיעור שהתקיים ב-1 לחודש, ורק בחודש פברואר נרשמו שלושה שיעורים (2, 8, 21 לחודש). בחוג קפוארה לא נרשמה נוכחות כלל בחודש יוני, בחודש מאי נרשמה נוכחות רק בשני שיעורים, בחודש אפריל נרשמה נוכחות רק בשיעור אחד וכו'.

71. בקייטנות אין רשימת נוכחות כלל, לדברי המזכירה, וזאת למרות בקשותיה (היא זקוקה לרישומי נוכחות לצורך התחשבות מול ההורים). גם בחוג לפסנתר (הפרטני) אין רישום נוכחות – כלומר אי אפשר להשוות את דיווחי הנוכחות של המורה לפסנתר לרשימת הנוכחות של התלמידים להם העבירה את החוג (וכך למשל, אם נטען שגב' ה. נכחה רק ב"חצי חוג" ולכן הייתה צריכה לשלם רק מחצית מסכום החוג – לא ניתן לאמת זאת).

72. מבדיקת רישומי הנוכחות הקיימים עולה, כי ישנם תלמידים שנכחו בחוגים מעבר לשיעור ניסיון, אך לא שילמו עבור נוכחותם, למשל:

א. חוג "קונג פו": ברישומי הנוכחות של חודשים דצמבר ופברואר נכחה ילדה פעמיים בכל חודש, אך היא לא נרשמה במערכת "חוגים" ולא שילמה על החוג עד לחודש מאי.

ב. בחוג "תיאטרון חובה – ג" נכחו שני ילדים בשלושה שיעורים מתוך שלושה בחודש מרץ, ובשלושה שיעורים מתוך ארבעה בחודש פברואר – מבלי שנרשמו במערכת "חוגים" כלל (כלומר, גם מבלי ששילמו על השתתפותם).

ג. בחוג "שילוב אומנויות חובה": הילד א. רשום במערכת "חוגים" כמי שהשתתף ושילם עבור החוג רק בחודשים ינואר ופברואר, וכן שילם תשלומים חלקיים עבור חודשים מאי ויוני. בפועל הוא נכח גם בשני שיעורים מתוך שלושה בחודש אפריל, עליהם לא שילם.

בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 70-72 מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"ישנה הקפדה על רשימת נוכחות בחוגים, לאור הערת הביקורת תהיה הקפדה יתרה על רישום נוכחות בחוגים."

73. מרישומי הנוכחות שנבדקו עולה, כי החל מחודש דצמבר היו בחוג קפוארה (גילאי 4 - 6) 3 - 6 משתתפים. מבדיקת הרישום במערכת (דוח משתתפים לקבוצות לתקופה 3/2011) עולה, כי ב-28 מתוך 65 קבוצות בחודש מרץ 2011 נרשמו פחות מ-8 משתתפים (ראו נספח 1), בניגוד להוראות ועדת תעריפים (לפיהן מינימום משתתפים בחוג צריך להיות ברוב המקרים 10-12 משתתפים). ב-12 קבוצות נרשמו 4 משתתפים או פחות.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"מערכת החוגים הייתה בתהליך הבנייה. לצורך כך נפתחו חוגים חדשים אשר עדיין לא מולאו לגמרי. כיום רשימת החוגים כולה עולה על שמונה משתתפים בקבוצה. חוג הפסנתר נסגר, חוג ריקודי רחוב נסגר, חוג שירים קטנים נסגר."

ביטולי חוגים

החזרי תשלום בגין ביטולי חוג

74. על פי נוהל מס' 4 בנושא גביית הכנסות של החברה למוסדות חינוך, בקשה להחזרת כספים תטופל כדלקמן: "26. החזרת כספים תבוצע ותחושב לפי נוהל עיריית תל-אביב בנושא". הביקורת ביררה מול אגף קנו"ס מהו הנוהל של העירייה לטיפול במקרה של בקשת החזר כספי או זיכוי ונענתה על ידי אגף קנו"ס כי: "הנוהל הקיים להחזר כספי מאושר בוועדת הכספים המאשרת את

- התעריפים. המדיניות הנהוגה במרכזים הקהילתיים היא: לאשר החזר מלא בכפוף למסמכים רפואיים בגין מחלה/פציעה ממושכת.”.
75. לא נמצאה כל הנחיה כתובה לגבי מקרים של מחלה, בהם יינתן כאמור החזר כספי מלא, אולם הנחיות התעריפים המאושרות בוועדת הכספים כאמור, קובעות בנושא החזר הכספי כי:
- ”א. ביטול השתתפות – יתקבל בכתב בלבד, בכל מקרה ינוכו דמי חבר.
- ב. עזיבה במשך הפעילות – ניכוי 10% מהסכום להחזר (הסכום ששולם בניכוי: דמי חבר ותקופת ההשתתפות). מינימום 50 ₪ ולא יותר מ – 100 ₪...”.
76. הביקורת בדקה שלושה מקרים של ביטולי חוגים והחזרי כספים – בשניים מהמקרים קוזזו דמי חבר ונוכו דמי טיפול כדין. באחד המקרים לא נוכו דמי טיפול.
- בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:
- ”במקרים בהם מגישים אישור רפואי יוחזרו דמי החבר באופן יחסי וללא דמי טיפול.”.
- הביקורת מציינת בהתייחס לתגובת מנהל המרכז הקהילתי, כי לא נמסרה לה אסמכתה לפיה המדובר במקרה בו לא נוכו דמי טיפול בשל הגשת אישור רפואי.
77. על פי סעיף 26 לנוהל מס' 4 בנושא גביית הכנסות של החברה למוסדות חינוך, "מנהל המוסד ימלא טופס 'החזרת כספים', יעבירו לחברה בצרוף בקשת התושב להחזר וחישוב הסכום להחזר ויוודא שהמשלם אינו חייב סכומי כסף כלשהם לחברה". על פי סעיף 7 להנחיות תעריפים של העירייה, "ביטול השתתפות יתקבל בכתב בלבד". למרות זאת נמצא כי במרכז אין מבקשים מהתושב בקשה בכתב להחזר הכספים. הבקשות להחזר נמסרות על ידי התושבים בעל פה ואין כל אסמכתה בכתב כי התושב אכן ביקש את החזר.
- בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:
- ”לאור הערת הביקורת ההנחיה תוקנה כיום יש להוסיף בקשה בכתב עבור החזר כספי.”.

העברת יתרת זכות משנה לשנה

78. מדיניות המרכז היא להעדיף מתן זיכוי על פני החזר כספי. לביקורת לא נמסרו הנחיות לטיפול במקרה של בקשת זיכוי במקום החזר כספי.
79. גם לצורך קבלת זיכוי, המרכז אינו מבקש בקשה בכתב מהתושב המבקש את ביטול החוג ואת מתן הזיכוי.
- בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:
- ”לאור הערת הביקורת ההנחיה תוקנה ויש צורך להגיש בקשה בכתב גם לזיכויים.”.

80. למזכירה לא היה ברור כיצד לרשום במערכת את הזיכוי שניתן – כך למשל במקרה של א. זיכוי על ימי מחלה רשום ב"דמי חבר חוגים", ולדברי המזכירה לעתים הזיכוי רשום כהנחה או כיתרת זכות.

גבייה מחייבים וטיפול בשיקים חוזרים

81. על פי דוח חייבים/ ראשי משפחה מתאריך 17/8/11 היו במרכז 29 חייבים, החייבים סכום של 10,624 ₪. בדו"ח חייבים נוסף שהופק לבקשת הביקורת בתאריך 3/11/2011 (לאחר תחילת שנת פעילות חדשה) נמצא כי היו במרכז 33 חייבים, החייבים סכום של 42,832 ₪.

82. הביקורת ביררה מול אגף קנו"ס אם יש מדיניות ונהלים של האגף לגבי אופן גבייה מחייבים והאם לפי מדיניות האגף ניתן להכניס לחוגים חייבים שטרם שילמו את חובם. אגף קנו"ס השיב כי "מדיניות גבייה מחייבים - באחריותה של החברה למוסדות חינוך", והפנה לנוהל של החברה. הנהל של החברה קובע כי במקרה של שיקים חוזרים המרכז יבצע גבייה חוזרת תוך חודש ימים מיום מילוי טופס 'חיוב בגין שיק חוזר מהבנק', וכי יש לגבות מהחייב עמלת החזרה ולהנפיק למוסר התקבול קבלה נוספת בעת הגבייה החוזרת.

83. אין מדיניות כתובה של אגף קנו"ס או של מוסדות לגבי הכנסת חייבים שטרם שילמו את חובם לחוגים. מנהל מרכז ביצרון הורה שאין להכניסם לחוגים, הוראה המנוגדת לכאורה, למדיניות עליה הצהיר מנהל החברה למוסדות חינוך בעל פה בפני הביקורת. כמו כן נמצאה בבדיקה אקראית חייבת שיש לה יתרת חובה שלא שולמה משנה קודמת, ונרשמה בכל זאת לקייטנה בשנת הלימודים שלאחר מכן. לדברי המזכירה – החייבת הנ"ל הסדירה את חובה בעת הרישום לקייטנה, אך בעקבות הרישום נוצר חוב חדש.

84. האחריות על הגבייה החוזרת הוטלה למעשה על המרכז. לא מבוצעות פעולות אכיפה על ידי המרכז או החברה למוסדות חינוך למעט טלפונים של המזכירה. לביקורת נמסר מכתב מהמזכירה מתאריך 1.9.10 לגבי אחת החייבות לפיו "בעיות התשלום החלו כבר בשנה שעברה, כשקיים לגברת הנ"ל חוג שעד היום לא שולם (עבור התאריכים 1.9.08 - 31.1.09). בתחילת השנה הנוכחית כשהתחילה הילדה שוב להגיע לחוג, נעשו מספר טלפונים לאמא... בבקשה לשלם את החוב של שנה שעברה ואף להסדיר את הרישום והתשלום לחוג בשנה הנוכחית. כל פנייה אליה גוררת אלימות מילולית והאשמות חסרות שחר... מאז הילדה ממשיכה להגיע לחוג, מנהלת המרכז למחול לא מגבה אותי ומקבלת את הילדה לחוג למרות הוראה של המנהל לא לקבלה. אני לא יודעת איך להתקדם בטיפול בה. אבקש עזרה". חוב בסך 1,000 ₪ נשאר לחייבת זאת באוגוסט 2011 (כשנה לאחר המכתב), אולם הוסדר עם סיום עבודת הביקורת במרכז בחודש נובמבר 2011, ככל הנראה לאחר טיפול של מנהל המרכז בלבד. החברה למוסדות חינוך לא

קיבלה פנייה בנדון. אין הנחיות ולא מבוצעים אמצעי אכיפה אקטיביים, כגון הפנייה לטיפול משפטי.

85. הביקורת ביררה מול החברה למוסדות חינוך מהם האמצעים שננקטו לצורך גבייה מחמישה חייבים למרכז ביצרון. החברה למוסדות חינוך ענתה כי: **"לפי דברי המנהל, החייבים עם בעיות נפש חמורות, הוא דרש מספר פעמים את חובם ובגלל הרגישות כלפיהם טרם הפעיל את העו"ד שלנו בחברה".** יצוין, כי לקראת סיום הביקורת, לאף אחד מהחייבים האמורים אין עוד חובות כלפי המרכז.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"יש לציין, כי כשביררתי על פנייה לעו"ד של החברה למוסדות חינוך נעניתי כי אני הראשון שפונה לעו"ד בגין חוב של לקוח".

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי:

"גבייה מחייבים באחריות מנהלי המרכזים הקהילתיים והחברה למוסדות ובאמצעות הייעוץ המשפטי שלה".

86. לדברי המזכירה, הרפרנט החדש של מערכת "חוגים" מטעם החברה למוסדות חינוך הורה לה במפורש שלא לעדכן במערכת "חוגים" מידע בדבר שיקים חוזרים. כתוצאה מכך מוצגים במערכת תשלומים שבוצעו בשיקים, אף שבדיעבד התברר שהם לא כובדו. מצב זה מביא גם לכך, שחייבים אלה אינם נכנסים לדו"ח חייבים, והיקף החובות של התושבים עבור הפעילויות לא יכול להיות ידוע במדויק למרכז. כך למשל, החייבת ב. ש. - מוצגת במערכת כמי שמסרה שיקים תקינים ונכחה בחוג. בפועל, השיקים שלה חזרו והיא לא נכחה בחוג. התוצאה של שני המצבים – המצב האמיתי והמצב המוצג במערכת - היא שהחברה אינה חייבת למרכז, אולם במערכת מוצג תשלום שבסופו של דבר לא שולם למרכז. בבירור של הביקורת מול החברה למוסדות חינוך נמסר על ידי החברה כי **"בתוכנת חוגים הקיימת אכן לא מבוטל השיק. רק במערכת הנה"ח שבחברה הוא יבוטל".** עם זאת, ייתכן לרשםם כתשלומים שונים ב"יתרת זכות".

בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 81 - 86 מסר בתאריך 30/7/12 מנכ"ל החברה למוסדות חינוך:

"גבייה מחייבים וטיפול בשיקים חוזרים - לחברה נוהל בנושא זה.על המנהל לפעול על פי הנוהל ובמידת הצורך להפעיל את היועמ"ש לחברה בהתאם".

בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 81 - 86 מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"דו"חות חייבים נוצרים בעיקר בעקבות בקשות להנחה בהן אנשים משלמים רק חלק מהסכום הנדרש עד לקבלת התשובה מועדת ההנחות. בסוף כל שנה אנו סוגרים את דו"ח החייבים במלואו."

מלגות וסיוע כספי במימון חוגים וקייטנות

מלגת ויצ"ו

87. לדברי מנהל המרכז, המרכז מקבל תרומה של 6,000 ₪ בשנה מאת ויצ"ו קנדה, ומכספי התרומה מעניק המרכז מלגות למשתתפים בקייטנה. במכתב מיום 15.5.11 דיווח מנהל המרכז למנהלת המחלקה לחינוך בלתי פורמלי בויצ"ו העולמית כי **"המילגה ניתנה על בסיס הקריטריונים הבאים: ילדים ממשפחות ברוכות ילדים ומעוטי יכולת (לפי היכרות רבת שנים עם המשפחות)".** כלומר, לצורך קבלת המילגה לא נדרשו אסמכתאות ממקבלי המילגה ו/או המלצת נציג ממינהל השירותים החברתיים, אלא על בסיס **"היכרות רבת שנים עם המשפחות"** בלבד, ומשפחות שאין להן היכרות כזו עם עובדי המרכז עלולות להיות מקופחות.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"מדובר במשפחות הקשות ביותר מבחינה סוציו אקונומית שנבחרו בקפידה לכן הוחלט לחלק את המלגה ביניהם בצורה שווה."

88. במכתב האמור של מנהל המרכז למנהלת המחלקה לחינוך בלתי פורמלי בויצ"ו דווח על 10 ילדים **"שקיבלו מלגה להשתתפות בקייטנה"**, בסכומים שונים. אולם על פי דוח שהופק ממערכת חוגים בתאריך 13/7/11 המלגות ניתנו רק ל- 7 ילדים, לכל אחד מהם בסכום גבוה יותר משדווח במכתב. לדברי המזכירה, שלושה מהילדים עליהם דווח לויצ"ו לא נרשמו בסופו של דבר לקייטנה, ויתרת המלגה הועברה לזוכים האחרים, ללא דיון בחלוקתה מחדש.

89. בנתוני מערכת חוגים (נכונים לחודש אוגוסט 2011) נרשמה המילגה כאילו שולמה. בפועל, נכון לחודש אוקטובר 2011, התשלום מויצ"ו טרם התקבל (לדברי מנהל המרכז ולפי הכרטסת).

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"הסכום עבור המלגות הועבר במלואו בתאריך 30.9.11."

מילגות לקורסי מד"צים ומב"רים

90. על פי מכתב של מנהל תחום נוער וקהילה באגף קנו"ס, התשלום עבור קורס מד"צים ומב"רים צריך להיגבות במרכזים הקהילתיים על ידי רכזי הנוער. על המרכזים הקהילתיים להעביר אותם לסעיף התקציבי המתאים. "הסכום לא יכלול את ההנחות שקיבלו חלק מהחניכים בסבסודה של המחלקה."

91. ממצאי הביקורת עולה כי שלושה ילדים קיבלו הנחות לפי החלטת מנהל המחלקה בלבד (ללא ועדת הנחות). לא התקבל אישור סבסוד מהעירייה, על אף האפשרות למתן סבסוד על פי החוזר.

סיוע ממינהל השירותים החברתיים

92. מינהל השירותים החברתיים מעניק גם הוא סיוע במימון הקייטנות. מינהל הרווחה העניק את הסיוע בשנת 2011 בשתי דרכים שונות:

א. עבור שני ילדים הועבר הסיוע באמצעות שיקים שנשלחו לבתי הורי הילדים הזכאים. את השיקים היו אמורים ההורים להפקיד במרכז הקהילתי, שאמור להעבירם לחשבון החברה למוסדות חינוך. לדברי המזכירה, תהליך זה התגלה כמסורבל מאוד, ההורים הגיעו באיחור למרכז לצורך מתן השיקים, וכשנעשה ניסיון להפקידם בבנק הדואר התברר כי השיקים לא היו חתומים בגבם ולא ניתן היה להפקידם. לבסוף הופקדו השיקים וניתנה קבלה בגינם מהחברה למוסדות חינוך.

בהתייחסותה לממצא זה מסרה בתאריך 1/7/12 מנהלת מחלקת איילון שבמינהל השירותים החברתיים כי:

"1. הסיוע ניתן באמצעות צ'קים שנמסרו להורים ידנית (ולא נשלחו לבתי המשפחות), מאחר והסיוע הוא מתרומה והעמותות דרשו חתימת הורים שמאשרים קבלת התרומה. לכן הצ'קים לא נשלחו ישירות למרכז קהילתי רמת ישראל.

2. הצ'קים היו רשומים לפקודת מוסדות חינוך כך שלא ברור כל הנושא של חתימה בגב הצ'קים."

ב. עבור שני ילדים אחרים הופקה על ידי מינהל השירותים החברתיים "הזמנת שירות/טובין והתחייבות כספית בתאריך 17/7/11. ההתחייבות חתומה על ידי מינהל שירותים חברתיים (ללא מספר הזמנה), אך הספק (המרכז הקהילתי) לא הודרך לאשר את אספקת השירות ולדאוג לאישור מקבל השירות. אישורים אלה לא ניתנו על פני טופס ההתחייבות עד למועד בדיקת הביקורת, כחודשיים לאחר מכן, למרות שעל פני ההתחייבות נרשם כי לאחר 60 יום היא לא תכובד. מבדיקה מול החברה למוסדות חינוך בתאריך 13.11.11 עולה, כי

הכספים בגין ההתחייבות לא התקבלו עד למועד הבדיקה (כארבעה חודשים לאחר הפקתה).

בהתייחסותה לממצא זה מסרה בתאריך 1/7/12 מנהלת מחלקת איילון שבמינהל השירותים החברתיים כי:

”ב- 17.7.2011 ניתנה התחייבות לקיימנה עבור 2 ילדים מאותה משפחה. ההתחייבות היא עבור 4 צ’קים שהתפרסו למשך 4 חודשים 8-11/2011.

שליחת הצ’קים למרכז קהילתי רמת ישראל של חודשים 8,9,10/2011 התעכבה. למרות שהיה משא ומתן בין עובדת הזכאות למזכירת המרכז הקהילתי, המרכז הקהילתי לא שלח למחלקה חשבונית/קבלה כנדרש ולכן בינתיים פג תוקפם של הצ’קים.

בחודש 3/2012 הוזמנו 2 צ’קים עבור חודשים 8,9/2011 שנשלחו למרכז קהילתי ועבורם קבלנו קבלה

צ’ק נוסף עבור חודש 10/2011 יוזמן בחודש 8/2012.

צ’ק של חודש 11/2011 נשלח למרכז קהילתי ב-28/12/2011 והמחלקה קיבלה עבורו קבלה.

בהתחייבות לא מצויין מס’ הזמנה מאחר שההתחייבות ממוחשבת. אנו נעביר את ההערה לבדיקה לאחראים על תכנות המפסים במחשב.

לגבי הדרכה על חתימה בטופס ההתחייבות אכן המזכירה של המרכז קהילתי לא הודרכה לחתום ולהחתים את מקבל השרות ולהחזיר למחלקה יחד עם החשבונית, מה שבד”כ המחלקה נוהגת לעשות עם ספקים אחרים.

המחלקה תקפיד להבא על נושא זה.”

תפעול מתקנים על ידי צד שלישי

93. בשנת הלימודים תשע"א (9/2010 – 8/2011) היו ההכנסות משכירויות במרכז בסך 73,091 ₪.

94. הביקורת קיבלה פרוטוקול ועדת תעריפים מס' 4/2008 מיום 9/11/08 הקובע את תעריפי דמי השימוש. טבלת התעריפים לדמי שימוש הינה עבור גורמים ציבוריים. לפי הפרוטוקול "גופים פרטיים המשתמשים בחדרים/אולמות וכו' לפעילות מסחרית פרטית ישלמו דמי שימוש שיקבעו על בסיס מו"מ ולא יפחתו מהסכום שהוא 50% יותר מהתעריף לגופים ציבוריים". הביקורת בדקה לעניין זה שני חוזי שכירות, ובאף אחד מהם לא חויב המשכיר בדמי השימוש על פי ההנחיות, אלא בדמי שימוש נמוכים הרבה יותר: על פי הנחיות אלה שוכר מגרש הכדורגל למטרת חוג פרטי צריך היה לשלם 3,312 ₪ עבור השימוש במגרש ולא 2,135 ₪ ששולמו בפועל. כך גם לגבי השוכר את אולם המרכז לצורך חוג לאומנויות לחימה, ומשלם 1,586 ₪ לחודש תמורת שימוש ב"אולם רב תחומי" (שהוא בין היתר אולם ספורט) פעמיים בשבוע, שעתים וחצי בכל

פעם. על פי טבלת התעריפים, אפילו גוף ציבורי מחויב לשלם עבור שימוש באולם ספורט פעמיים בשבוע 2,835 ₪. עבור חדר גדול עליו לשלם 1,780 ₪ לשלוש שעות. בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“אולם המרכז הקהילתי אינו מתומחר על פי קטגוריית אולם ספורט אלא כחדר גדול.”

95. הביקורת בדקה חלק מחוזי השכירות ומצאה כי מנהל חוג קט רגל שוכר את המגרש ל – 4 ימים בשבוע בשעות אחר הצהריים (פעמיים בשבוע בין השעות 16:00 – 20:00, פעם אחת 16:00 – 19:00, ופעם אחת 16:00 – 18:00). תמורת זכות השימוש במגרש הוא משלם כ – 2,100 ₪ בחודש. על פי הנספח לחוזה השימוש, הוא גובה מכל משתתף 160 ₪. במערכת חוגים רשומים במערכת 86 משתתפים. כלומר סכום הכנסותיו מהחוג הינו 13,760 ₪ לחודש, אולם הוא משלם עבור השכירות רק 2,135 ₪. יודגש, שבמרבית שעות הפנאי במרבית הימים מגרש הכדורגל תפוס על ידי שוכר שקבע מחיר לחוג הגבוה ממחיר חוג כזה לפי מחירון העירייה (160 ₪ לעומת כ- 100 ₪). לדברי המנהל, הוא שוקל את האפשרות להחליף את השוכר בעמותת ספורט (הפועל או מכבי ת"א).

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“לאור הערת הביקורת עניין החלפת השוכר עומד כרוגע על הפרק.”

96. הביקורת בדקה שלושה חוזי השכרה שנמצאו במרכז. לעותק החוזה של מדריך אומנויות לחימה שנמצא במרכז – צורף העתק פוליסה אך לא אישור ביטוח. בבדיקה מול החברה למוסדות חינוך נרשם מטעם החברה למוסדות חינוך: **“לא חתמנו, אין ביטוח.”** על שני החוזים, משנת 2009 ומשנת 2010 אין חתימה של החברה, ובכל זאת התקיימה השכרה והתקבל תשלום של המשכיר בגינה בשנת 2010.

97. לחוזה השני, של מדריכת ריקוד, לא צורף כלל אישור ביטוח במרכז. הביקורת ביקשה עותק מהחוזה מהחברה למוסדות חינוך, על מנת לבדוק עם עותק מהאישור מצוי בידי החברה – אך ההסכם על נספחיו לא נמסר מהחברה למוסדות חינוך.

98. לחוזה השלישי, של מדריך קט רגל, צורף אישור ביטוח. אולם אישור הביטוח שונה על ידי החברה למוסדות חינוך כך שנמחק החלק של אישור ביטוח הרכוש, ובאישור ביטוח אחריות צד שלישי הוקטנו סכומי הכיסוי הביטוחי, בכתב יד, למרות שמדובר בפעילות הכרוכות בסיכון לפגיעה גופנית, ולמרות שהמצאת אישור קיום הביטוח כנדרש בנספח הוא תנאי בחוזה השכירות.

99. באחד החוזים שנבדקו במרכז לא נרשם סכום דמי השכירות, כלומר התנאי המרכזי של השכירות לא סוכם בכתב. הביקורת ביקשה העתק מחוזה זה מהחברה למוסדות חינוך (על מנת לבדוק אם הדבר תוקן בחברה), אך העתק זה לא נמסר לביקורת מהחברה.

בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 96-99 מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"ההתנהלות של קיום חוזה מצריך חתימה על הפרטים שבחוזה ואישור ביטוח בנספח נפרד. בכל חתימה על חוזה אנו דורשים העתק של פוליסת הביטוח ומילוי מתאים של החוזה ומעבירים לטיפול של חברת מוסדות חינוך."

100. קבוצות מהיחידה לקידום נוער שבמחלקת אכפ"ת של אגף החינוך עובדות במבנה בתוך המרכז ומשתמשות במתקני המרכז. על פי מנהל המרכז, יחידת "קידום נוער" אינה משלמת למרכז כלל תמורת השימוש ועלויות האחזקה במבנה ובמתקני המרכז. להערכתו, עלויות האחזקה של המבנה ועלויות השימוש של היחידה במתקני המרכז, הינן כ – 15 אש"ח לשנה, כשאינן המדובר בדמי שכירות או דמי שימוש, אלא רק בהוצאות חשמל, מים, תיקונים שונים וכד'. המנהל מעוניין ב"העברת דרישה דרך הנהלת האגף, למחלקה לקידום נוער להשתתף בהוצאות השוטפות של פעילות המחלקה במתקני המרכז הקהילתי". מנהל אגף קנו"ס מסר לביקורת בעניין זה כי: **"המרכזים הקהילתיים... (מהווים) מקור אטרקטיבי...לרצון גורמים נוספים כגון: קידום נוער, אגודות ספורט, גני ילדים, בתי ספר, ועדי שכונות ועוד, לקבל מהמרכזים הקהילתיים שירותים למען התושבים...המרכזים הקהילתיים לא בהכרח מקבלים תגמול כלשהו או תגמול ראוי בגין מתן שירות זה. מנהלי המרכזים ברצונם לתת את השירות במיטבן, מעמיסים על תקצבי המוסד והדבר לעיתים יוצר גרעון תפעולי."**

101. הביקורת ביקשה ממנהל המרכז ומאגף קנו"ס עותק מהסדר בכתב בעניין פעילות "קידום נוער" במרכז הקהילתי, אך נענתה על ידי אגף קנו"ס כי **"לא מצוי בידנו ואין לנו תיעוד על הסכם שנעשה בעבר עם קידום נוער."**

אירועים ומופעים

102. במרכז יש אולם היכול להכיל עד 170 אנשים, שיש להביא אליו כסאות. על פי הכרססת של החברה למוסדות חינוך, בשנת 2010 היו ההכנסות מאירועים במרכז בסך 39,443 ₪ בעוד ההוצאות היו בסך 20,544 ₪. בשנת 2011 נרשם כי ההכנסות הצפויות מאירועים הינן 30,000 ₪, אולם עד לחודש אוגוסט נגבו רק 9,000 ₪ בגין אירועים.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"בסוף שנת 2011 נגבו 28 אלף ₪ בסעיף זה."

103. המזכירה אחראית גם על מכירת כרטיסים למופעים. בכל שנה מוציאה המזכירה מהחברה למוסדות חינוך כרטיסים, ומחזירה אותם לאחר שימוש. ההכנסות ממכירת כרטיסים אלה אינם מוזנים לתוכנת חוגים, אלא מועברות ללא רישום כלשהו של המרכז אל החברה למוסדות חינוך. לפיכך אין למרכז אפשרות לנתח נתונים אודות האירועים ולערוך בקרה על רישומי החברה בנושא הכנסות מכרטיסים.

104. לדברי המזכירה, היא מדפיסה לעתים כרטיסים לאירועים באופן עצמאי – כשנגמרים הכרטיסים של החברה למוסדות חינוך או לפי הוראת המנהל (שמציגו מעדיף הדפסת כרטיסים מהמחשב אותה המרכז מזין למערכת חוגים). הנפקת כרטיסים באופן זה אינה מאפשרת לבצע בקרה ממשית על הנפקת הכרטיסים ומכירתם, במיוחד נוכח העובדה שהמזכירה היא היחידה העוסקת בהנפקת הכרטיסים, במכירתם וברישום ההכנסה. מהחברה למוסדות חינוך דיווחו לביקורת כי אמצעי הפיקוח היחיד שהם מפעילים על הנפקת הכרטיסים הממוחשבים ומכירתם על ידי המרכז הינו מסירת פרוטוקול על ידי המרכז. עם זאת, בקשת הביקורת לקבלת אסמכתה לפיקוח על הכרטיסים במרכז ביצרון – לא נענתה.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“הנפקת כרטיסים מתוכנת חוגים הינה ממוספרת ולאור הערת הביקורת יוספו דו”חות המצביעים על מספר הכרטיסים שנמכרו.”

הביקורת מציינת בהתייחס לתגובת מנהל המרכז הקהילתי, כי הכרטיסים שהוצגו לביקורת לא הונפקו מתוכנת חוגים אלא נערכו באופן עצמאי (באמצעות תוכנת אופיס) על ידי המרכז, ולא היו ממוספרים.

105. לדברי המזכירה, קיים קושי למכור כרטיסים משום שלא הוקצו לה כספים למתן עודף, ועל כן היא מחזירה לעתים עודף מכספה הפרטי, או מבקשת מנהג האוטובוס המסיע אותה לעבודתה לפרוט כסף. כמו כן, היא עוברת על הוראות החברה למוסדות חינוך ומפקידה את כספי ההכנסות מהאירועים רק אחת לשנה, על מנת להשתמש בכספים אלה לעודף.

בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 102-105 מסר בתאריך 30.7.12 מנכ”ל החברה למוסדות חינוך כי:

“פעילות הן של המנהל והן של המזכירה בניגוד לנהלי החברה.”

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

“לאור הערת הביקורת הונחתה המזכירה להפקיד את כספי ההכנסות מאירועים עפ”י הנוחיות החברה למוסדות- אחת לשבוע.”

רישוי עסקים

106. לפי סיכום מנכ"ל העירייה בנושא "הפעלת מוסדות עירוניים בהתאם לרישיון עסק בעיר תל אביב", מיום 16/11/08, המנכ"ל קבע כי: "תפקיד המנהל לדאוג שהמוסד באחריותו יפעל בהתאם לחוקים ויוצא לו רישיון עסק בהתאם...באחריות מנהל האגף הרלוונטי ומנהל המינהל הרלוונטי לוודא שאכן הנושא האמור לעיל מתקיים, כולל במידה ונדרשת עבודת מטה, כגון גיבוי תקציבי...מדובר בנושא בטיחות וקיום החוק, והעירייה צריכה לשמש דוגמה ולקיים את כל הנדרש ממנה...". למרות האמור, למרכז ביצרון אין רישיון עסק.

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"מצ"ב בנספח מס' 1 - צילום רישיון העסק של המרכז הקהילתי."

הביקורת מציינת בהתייחס לתגובת מנהל המרכז הקהילתי כי הרישיון הונפק לפי הנספח בחודש מרץ 2012 – לאחר הערת הביקורת.

107. הביקורת ביררה באגף קנו"ס מדוע אין למרכז קהילתי ביצרון רישיון עסק, וכיצד מאפשרים לו לפעול ללא רישיון עסק. תשובת אגף קנו"ס הייתה: "ניהול המוסדות בכפוף להנחיות ודרישות בטיחות ורישוי עסקים הינם באחריות אישית של מנהל המוסד...החברה למוסדות אחראית לביצוע ובאופן שרישוי עסקים ייאכף בפעילויות במידה וקיימות במרכז הקהילתי: כגון מכון כושר וקיימנות...כ-3 פעמיים בשנה מתקיימות ישיבות סמטוס רישוי עסקים בהשתתפות...מנהלת מחלקת ביקורת עסקים...מנהלת מח' בינוי בחב' למוסדות חינוך... מנהל המח' למרכזי נופש ושחייה ומוזמנים נוספים."

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 30.7.12 מנכ"ל החברה למוסדות חינוך כי:

"רישיון עסק לאולם מופעים נדרש במידה ומוכרים כרטיסים לארועים. מבדיקה שערכה מנהלת מחלקת בינוי קיים רישיון עסק לאולם."

הביקורת מציינת בהתייחס לתגובת מנהל המרכז הקהילתי כי רישיון העסק שנמסר לה הופק רק בחודש מרץ 2012, לאחר עריכת הביקורת במרכז זה.

בינוי ושיפוץ

108. תקציבי פיתוח במרכז לשנת 2011: 278,500 ₪, מתוכם נוצלו 150,779 נכון לאוקטובר 2011. התקציבים נוצלו לצרכים הבאים: אולם, מזכירות, דלפק קבלה, סטודיו למחול, רכישת צרכי מחשב, שיפוץ חדרי פעילות, הצטיידות ספרייה, ציוד וריהוט מועדון קשישים, הצטיידות (כמו כן נוצלו 60,000 ₪ להנגשה – עבודה שטרם נסתיימה אך השיריון החל ב- 10/10/10).

109. על ביצוע השיפוץ בכספי התב"ר שהקצתה העירייה אחראית החברה למוסדות חינוך. לדברי המנהל, עובד מהחברה למוסדות חינוך אחראי לשיפוץ ומביא הצעות מקבלנים. בשנת הלימודים תשע"א ערך מנהל המרכז בירור משלו בקשר לשיפוצים, ומצא כי הצעות זולות יותר מאשר הצעות הקבלנים שהובאו מהחברה למוסדות חינוך. לדבריו, חשמלאי שהצעתו הוגשה באמצעות החברה למוסדות חינוך הציע לבצע עבודה במרכז בכ- 14,000 ₪, אך לאחר בירור של המנהל, נמצא חשמלאי שיבצע את העבודה ב- 3,500 ₪. בכתב כמויות שהוכן על ידי החברה למוסדות חינוך עבור שיפוץ חדר סטודיו במרכז ביצרון הופיע מחיר של 400 ₪ למ"ר (וסה"כ 20,800 ₪) ל"רצפת מחול תקנית...לרבות שטיח PVC", ומחיר של 550 ₪ למ"ר (וסה"כ 19,250 ₪) עבור מראות. לאחר בירור של מנהל המרכז, ירד מחיר התקנת הרצפה ב- 25% (300 ₪ למ"ר) ומחיר המראות ל- 360 ₪ (הוזל ב- 35%).

מקרי אלימות ואבטחת המרכז

110. במרכז אירעו בשנתיים האחרונות מקרי אלימות חמורים:

- א. על פי דו"ח אירוע שכתב מנהל המרכז בתאריך 26.4.10, ובהתאם למכתבו של מזכ"ל אירגון עובדי העירייה מיום 5/5/2010, אירע במרכז מקרה אלימות כאשר קבוצת נערים חיכו לספרנית מחוץ לשירותים ואחזו בידה בכוח בניסיון להיכנס לתוך השירותים. הספרנית נפגעה ונאלצה לגשת לטיפול רפואי. הוגשה תלונה במשטרת ישראל. העובדת נדרשה לחזור לעבודה במרכז קהילתי אך היא חששה לחזור לנוכח הגשת התלונה, ואינה עובדת כיום במרכז. יצוין, כי לדברי המזכ"ל, "אירועי תקיפה ללא פגיעה גופנית התקיימו עוד קודם לכן".
- ב. לדברי מנהל המרכז ולפי תכתובת ודוחות אירוע שהוציא, בעבר הוא אולם על ידי שליחים מטעם רכזת מחול שפוטרה, כי יפגעו בו אישית. כמו כן הוא אולם לדבריו, כשביקש להעלות את דמי השימוש של אחד השוכרים במרכז.
- ג. במכתב בקשה לתקציב אבטחה שהפנה מנהל המרכז לאגף קנו"ס בתאריך 27.10.10 הוא דיווח על "מקרי עבריינות וגניבות במרכז".

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז קהילתי כי:

"מקרי אלימות והפעלת לחץ על ידי גורמים בשכונה הינה תופעה מוכרת ברמת ישראל ובצרון. אני פועל בדרכים שונות ומגוונות בחיפוש עם המחלקה על מנת למגר תופעה זו. במקרה של סעיף ב' הפעולות באו ממקום של שיקול דעת כלכלי (לשבות המרכז) על מנת לחסוך בעלויות לרכישה וכך גם פעלנו במקרה של סיום הפרשייה על מנת שחלילה לא ייגרם נזק לרכוש, נזק גוף ונזק כלכלי".

111. על אף האירועים החמורים שפורטו לעיל, לא הוקצה למרכז תקציב אבטחה, והדבר תרם לגירעון של המרכז. התקציב לא הוקצה למרות שתגבור אבטחת המרכז נעשתה בידיעתו של מנהל מחלקת מרכזים קהילתיים, וזאת בעקבות אירוע האלימות נגד הספרנית. כתוצאה מתגבור האבטחה נוצר גירעון בתקציב המרכז: בעוד שבתקציב שנת 2011 הוקצו לאבטחה 5,000 ₪, בפועל נוצלו עד חודש אוגוסט 25,266 ₪. בדוא"ל מתאריך 24/11/10 דיווח מנהל המרכז לרכזת הדרכה באגף קנ"ס כי מקרה האלימות הביא לתוכנית לשיפור במצב האבטחה, תוכנית אשר כללה מאבטח למתקן כולו. אולם בהעדר תקציב ייעודי לתוכנית בסך 40 אלף ₪, החברה למוסדות חינוך לא מאפשרת לו לשריין הזמנה עבור אבטחה קבועה. בקשה נוספת בנושא הועברה בתאריך 19/5/11 ממנהל המרכז למנהל המחלקה למרכזים קהילתיים: "לאור הגירעון הצפוי גם בשנת 2011 אני מזכיר ומבקש לראות האם ישנה אפשרות לתקצב את מרכז קהילתי רמת ישראל-בצרון עבור אבטחה. כידוע לך, חלק גדול (כ- 25 אש"ח) מהתשלום עבור האבטחה בשנת 2010 ירדו מתקציב 2011". כמו כן למרות שבאותו מכתב כתב המנהל כי נדרשות למרכז "מצלמות אבטחה ותוכנה [לאחר מקרי עבריינות ונגיבות במרכז - בתיאום עם ר.ג קב"ט האזור]", בסך 30 אש"ח - לדבריו בקשתו לא התקבלה.

112. לעת עתה אין מאבטח קבוע במרכז, בהעדר תקציב. אבטחה יש כיום בקייטנה ובאירועים בלבד. בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 111-112 מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"בהתנהלות הקבועה של המרכז אין צורך או מחויבות להציב מאבטח למעט קייטנה ואירועים או במקרים יוצאי דופן כפי שמתואר במיוטה. בכל מקרה אני פועל ע"פ הנחיות האגף."

תחרות מול מוסדות עירייה אחרים

113. לדברי מנהל המרכז, מרכז קהילתי הממוקם בשכונה אחרת (בית דני משכונת התקווה) פתח מרכז מוסיקה בבית ספר בלוך הסמוך למרכז ביצרון, במחירים הנמוכים מהתעריף המאושר (70 ש"ח לחוג) ובכך הופסקה פעילות המוסיקה במרכז ביצרון ונגרעו הכנסותיו. לדעת מנהל מרכז ביצרון, יש טעם לפגם בהעברת משאבים שנועדו לשכונת התקווה אל שכונת ביצרון, באופן הגורם להפסקת פעילות המוסיקה של מרכז ביצרון.

114. לדברי המנהל, גם בהכנסות הקייטנות במרכז נוצרה פגיעה (ירידה ביותר משליש לעומת שנה שעברה) בשל פתיחת קייטנה מתחרה על ידי תנועת הצופים, במחיר זול יותר.

115. לדברי המנהל, בית ספר בלוך הסמוך משכיר מקומות בבית הספר לחוגים פרטיים במחירים זולים יותר משמשכיר המרכז.

בהתייחסותו לממצאים המפורטים בסעיפים 113-115 מסר בתאריך 5/8/12 מנהל המרכז הקהילתי כי:

"בעידן התחרותי של ימינו אנו נאלצים להתאמץ ולשפר את השירותים של המרכז כדי להתעלות על אחרים."

בהתייחסותו לממצא זה מסר בתאריך 5/8/12 מנהל אגף קנו"ס כי:

"המרכזים הקהילתיים פועלים בסביבה תחרותית דינמית ומשתנה בקצב מהיר כמציאות הנכפית עליהם כ"חוק הטבע" ולא כעניין של בחירה או יכולת הכוונה מלמעלה. על מנת לממש את חזון האגף שלאורו פועלים המרכזים הקהילתיים כ'לב הפועם בקהילה', ומתוך מודעות לכך שסביבה תחרותית זו היא כר הפעולה של המנהלים, ויחד עם זאת ובאותה נשימה, אנו מעודדים אותם ליצירת שותפויות עם כל גורמי החינוך והאחרים הפועלים במרחבים הקהילתיים בעיר. אנו מאמינים שבראייה זאת יושג איגום משאבים, יתקבל רצף חינוכי ויושג מינוף ומקסום הפעילות והשירות עבור תושבי העיר והבאים בשעריה."

לתשומת לב:

התייחסויות המבוקרים ואחרים לטיטוט ממצאי הביקורת בשלב אימות הממצאים, מצורפות לדוח בפרק הנספחים, ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

נספח א - התייחסות החברה למוסדות חינוך מתאריך 30.7.2012.

נספח ב - התייחסות אגף קנו"ס והמרכז הקהילתי מתאריך 5.8.2012.

נספח ג - התייחסות מחלקת איילון שבמנהל השירותים החברתיים מתאריך 1.7.2012.

מסקנות

116. למרות הדיונים בנושא גרעונות האגף והמרכזים הקהילתיים (שהחלו בשנת 2008), פעילות מרכז רמת ישראל בשנת 2010 הסתכמה בהפסד של כמיליון ש"ח (סה"כ ההוצאות השנתיות למרכז בשנת 2010, כולל עלות עובדי העירייה שהועסקו בו, בניכוי סך כל ההכנסות מפעילות עצמית באותה שנה). גם לאחר התקציבים העירוניים שהועברו למרכז לסיוע בפעילותו הסתכם הגירעון השוטף של המרכז בלמעלה ממאה אלף ש"ח.

117. תקציב ההכנסות שנקבע למרכז רמת ישראל בשנת 2011 היה גבוה בכ- 33% מסך ההכנסות בפועל של המרכז בשנת 2010 ובכ- 60% מסך ההכנסות של המרכז בפועל בשנת 2011. נתונים אלו מצביעים על בנית תקציב הכנסות לא ריאלי, שכל מטרתו היא להתאימו לגובה ההוצאות הצפויות. לדעת הביקורת התנהלות זו לקויה ומובילה את המרכז לסיים פעילותו מדי שנה בגירעון.

118. בהעדר מסמכים מבססים לבחירת מנהל המרכז באמצעות מכרז, קיים חשש לאיזו המשרה שלא כדן.

119. בניגוד למדיניות האגף להקים עד סוף שנת 2012, הנהלות ציבוריות בכל אחד מהמרכזים הקהילתיים הכפופים לו, טרם מונתה הנהלה ציבורית במרכז רמת ישראל נכון למועד הפצת טיוטת הדו"ח.
120. היקף השעות הנוספות שאושרו לעובד המרכז המשמש בתפקיד אב בית בשנת 2010, היה חריג וגבוה משמעותית משאר מכסת השעות הנוספות שאושרו לעובדים אחרים במרכז זה ובמרכזים אחרים. לדעת הביקורת, העדר מדיניות ברורה בנושא העסקת עובדים בשעות נוספות ואי קביעת מכסות העסקה מקסימליות בשעות נוספות עלולה לגרום לכך שהעובד יעסק בניגוד לחוק ובמקביל שהמרכז יפרוץ את מסגרת התקציב שנקבעה להעסקת עובדים.
121. אי יכולת מנהל המרכז להחליט עצמאית על העסקת או פיטורי עובדים במרכז, ואי יכולתו לגייס עובדים בשכר המתאים למסגרת התקציבית של המרכז, פוגעת ביכולתו לעמוד ביעדים הכספיים שמציב לו אגף קנו"ס.
122. מזכירת המרכז, שחלק ניכר מתפקידה הוא טיפול בתקבולים (קבלת כספים, רישום, הפקדה וכו') לא קיבלה הדרכה מסודרת בנושא זה וכן לא קיבלה הנחיות לעבודה במערכת "חוגים" שאמורה לשמש אותה בעבודתה השוטפת. לדעת הביקורת, הדבר עלול לפגוע בהתנהלות הכספית של המרכז.
123. שלא כנהוג בחלק מהמרכזים הקהילתיים האחרים, מרבית החוזים עם המדריכים אינם כוללים סעיף של תשלום שכר נוסף (מעבר לשכר הבסיסי שנקבע) כאחוז מדמי ההשתתפות. כתוצאה מכך המרכז לא יוצר תמריץ למדריכים לרשום נוכחות, לנסות להגדיל את מספר המשתתפים ולשפר את איכות החוגים.
124. בבדיקת ניהול ההרשאות המוענקות לעובדים לצורך שימוש במערכת חוגים נמצאו הליקויים הבאים:
- א. כל עובד בכל דרגת הרשאה, יכול באמצעות הפקת דוח "הרשאות למשתמשים בתוכנת חוגים" לצפות בסיסמאות של משתמשים אחרים במערכת (גם בססמאות להרשאות גבוהות יותר שניתנו למשתמשים אחרים).
- ב. נמצא כי עדיין קיימת הרשאה לעובד לשעבר ששימש כמזכיר, חרף העובדה שסיים עבודתו במרכז.

125. לא כל סוגי התקבולים שנרשמים במערכת הנהלת החשבונות נרשמים גם במערכת "חוגים" (למשל: תקבולים המועברים ישירות לחברה והכנסות ממכירת כרטיסים). כמו כן החזרים ללקוחות ושיקים שלא כובדו נרשמים רק במערכת הנהלת החשבונות. כתוצאה מכך, קיימים פערים תמידיים בין שתי המערכות. הדבר מחייב ביצוע פעולות התאמה בין סעיפי ההכנסות של המרכז כפי שהם רשומים במערכת הנהלת החשבונות לבין הרישומים בתוכנת "חוגים" של המרכז. אולם במרכז אין תיעוד לביצוע התאמות כאמור.
126. מהממצאים עולה כי אחת לשבועיים נדרשת מזכירת המרכז להגיע אל משרדי החברה על מנת למסור ולקבל דוחות ומסמכים שונים. התדירות הנמוכה של העברת המידע וכן זמן העבודה של המזכירה המבוזבז בשליחות זו פוגעים בפעילות המרכז.
127. נכון למועד עריכת הביקורת לא הופץ משוב בקרב המשתתפים בפעילויות המרכז, וזאת בניגוד לתוכנית העבודה של אגף קנו"ס לשנת תשע"ב. קיום משוב למשתתפים בפעילויות הוא חיוני, על מנת להפיק לקחים ולוודא כי המרכז מקיים את מטרתו כגורם המשרת את התושבים ובעל מקום משמעותי בחיי הקהילה השכונתיים.
128. נכון למועד עריכת הביקורת לא היה קיים שילוט שכיוון תושבים למרכז הקהילתי. כתוצאה מכך לבד מהעובדה שהדבר הקשה על תושבים לאתר את המקום, נמנע מהמרכז היכולת להביא למודעות התושבים את דבר קיומו ופעילותו.
129. כתוצאה מתקצוב נמוך שלא כלל את כל עלויות התפעול של מועדון הקשישים, הסתיימה פעילותו של מועדון הקשישים בשנים 2010 ו-2011 בגירעון. יצוין, כי לאחר מועד הפצת טיוטת הדו"ח נמסר לביקורת כי תקציב המועדון גדל.
130. מהממצאים עולה, כי תעריף דמי החבר הנגבה מתושבי החוץ המשתתפים במועדון הקשישים נמוך מהנדרש על פי החלטת מנכ"ל העירייה. כמו כן מספר המשתתפים במועדון שאינם תושבי תל אביב מגיע לכדי 40% מכלל משתתפי המועדון, המסובסד על ידי העירייה. לאור הממצאים הנ"ל, אי גבייה בהתאם להנחיות העירייה פוגע בהכנסות המרכז.
131. מהממצאים עולה, כי חלק ממחירי החוגים של המרכז היו גבוהים יותר מהנקוב בפרוטוקול ועדת תעריפים.
132. הרכב ועדת הנחות על בסיס מצב חומרי במרכז אינו תואם נכון למועד עריכת הביקורת את הנדרש לפי אגף קנו"ס, שכן הוועדה אינה כוללת נציג ציבור. כמו כן, חלק מההנחות שהעניקה הוועדה לא גובו במסמכים מבססים, ולא תועדו השיקולים שהובילו להחלטות הוועדה. דרך פעולה זו נוגד כללי מינהל תקין ופוגם ביכולת לערוך פיקוח ובקרה על פעילות הוועדה.

133. חלק מההנחות שהעניק המרכז שלא על רקע חומרי, אלא לפי הנחיות פרוטוקול ועדת תעריפים (כגון הנחות על רישום לשני חוגים ומעלה, למספר בני משפחה אחת וכיו"ב) נרשמו באופן שגוי וגרמו לעתים למתן הנחה בשיעור אחר מהנדרש, ולחלקן לא נמצאו אסמכתאות מבססות.
134. המרכז מעניק הנחות נוספות על אלו שהותרו על ידי ועדת התעריפים העירונית, כגון רישום מוקדם לקורסים, הנחה לחוג בלט לאלו שנרשמו גם לחוג ג'אז וכו'. סך כל ההנחות המיוחדות שניתנו בשנת תשע"א הינו 28,809 ₪. הביקורת מציינת, כי המערכת אינה חוסמת אפשרות למתן הנחות מיוחדת מעבר לאלו המותרות.
135. הממצאים מצביעים על כך, כי 10 אנשים קיבלו לכאורה הנחה של 100% בדמי הרישום לחוגים בהם השתתפו. בחלק מהמקרים מדובר ככל הנראה ברישום שגוי במערכת ובחלק אחר המדובר במתן הנחה אסורה לעובדים.
136. בחוגים רבים ובקייטנה אין הקפדה על רישום נוכחות. רישומי נוכחות בחוגים הכרחיים לצורך בקרה על תשלומים, התחשבנות עם המשתתפים, ופיקוח על מספר המשתתפים בחוג.
137. מבדיקת רישומי הנוכחות הקיימים עולה, כי ישנם תלמידים שנכחו בחוגים מעבר לשיעור אחד ניסיון, אך לא שילמו עבור נוכחותם בשיעורים נוספים.
138. הממצאים מעידים על כך, כי המרכז לא הקפיד לפתוח חוגים רק במקרים בהם נרשמו לפחות 10 משתתפים, וזאת בניגוד להוראות ועדת תעריפים.
139. במקרים בהם נרשם מבקש לבטל רישומו, אין מבקשים ממנו להגיש בקשה בכתב להחזר כספים, ואין כל אסמכתה בכתב כי הוא אכן ביקש את החזר. התנהלות זאת הינה בניגוד לנהלי החברה למוסדות חינוך ולהנחיות ועדת תעריפים של העירייה.
140. למרכז אין יכולת ואמצעים לבצע אכיפה יעילה לגביית חובות של משתתפים בפעילות המרכז, ומידת הסיוע שהוא מקבל מהחברה למוסדות חינוך בנושא זה דלה ביותר.
141. כספי מלגות שנתרמו על ידי ויצ"ו קנדה לסיוע למשפחות ברוכות ילדים ומעוטי יכולת, לממן השתתפותם בקייטנות או בחוגים שהציע המרכז, חולקו לדברי מנהל המרכז למשתתפים שונים על בסיס "היכרות רבת שנים עם המשפחות". מהממצאים עולה, כי לא נדרשו ממקבלי המלגות אסמכתאות מבססות לעמידה בקריטריונים כלשהם.
- לדעת הביקורת, התנהלות מעין זו המתבססת על היכרות בלבד, אינה מהווה התנהלות לפי כללי מינהל תקין, עלולה להוות פתח לאי סדרים, ובנוסף לפגוע במשפחות נזקקות שאין להן היכרות מוקדמת עם עובדי המרכז.

142. המרכז דיווח למממן המלגות ("ויצ"ו קנדה") על 10 ילדים שקיבלו מלגות-סיוע במימון עלות החוגים, למרות שבפועל נמצא כי המלגות חולקו רק לשבעה ילדים, כאשר כל אחד מהם קיבל סכום גבוה יותר מזה שדווח למממן המלגות. לדברי המזכירה, שלושה מהילדים עליהם דווח לויצ"ו לא נרשמו בסופו של דבר לקייטנה, ויתרת המלגה הועברה לזוכים האחרים, ללא דיון בחלוקתה מחדש.
- לדעת הביקורת, עם היותו על המילגה צריך היה להתנהל דיון חדש על חלוקת המלגות שבמסגרתו יתועדו השיקולים שהובילו להחלטות החדשות לאור הנסיבות שנוצרו.
143. מבדיקת מדגם של חוזי השכרה עולה כי המרכז השכיר מתקנים בתעריפים נמוכים יותר מתעריפי המינימום שנקבעו על ידי ועת התעריפים העירונית. כמו כן עולה כי המרכז לא הקפיד לקבל תמיד אישור ביטוח מאת השוכרים כמתחייב בחוזה.
144. המרכז מאפשר לגורם עירוני (היחידה לקידום נוער-אכפ"ת) להשתמש במתקני המרכז ללא כל תשלום, על אף העובדה שמדובר בשימוש קבוע שבגיננו נגרמות למרכז הוצאות אותן הוא מחויב לשלם (הוצאות חשמל, מים, תיקונים וכו'). כמו כן עולה מהממצאים כי השימוש מתבצע מבלי שנחתם כל הסכם התקשרות בין המרכז/ אגף קנו"ס/ החברה למוסדות חינוך לבין אותו גורם עירוני.
145. המרכז נוהג לעתים להנפיק כרטיסים לאירועים באופן עצמאי, שלא באמצעות החברה למוסדות חינוך. הנפקת הכרטיסים נעשית באמצעים דלים (תוכנת אופיס) והדפסתם מתבצעת במדפסת רגילה. הנפקת הכרטיסים, מכירתם, גביית התשלום בגינם ורישום פרוטוקול המכירה נעשים על ידי אותו גורם במרכז – מזכירת המרכז.
- כתוצאה מכך, בשל ריכוז כל הפעולות הנ"ל בידי גורם אחד, קיים חשש לאי סדרים ולטעויות כספיות וכן לפגיעה ביכולת הפיקוח של הגורמים שאמורים לפקח על המכירות.
146. הפקדת כספים שמקורם בהכנסות מאירועים מתבצעת אחת לשנה בלבד, ולא בסמוך למועד גביית הכספים, כנדרש בנהלי החברה למוסדות חינוך.
147. נכון למועד עריכת הביקורת, המרכז פעל ללא רישיון עסק. הביקורת מציינת כי על פי סיכום מנכ"ל מתאריך 16/11/08, על מנהל כל מוסד לדאוג לרישיון עסק ובאחריות מנהל האגף ומנהל המינהל לפקח על כך. פעילות ללא רישיון עסק או היתר זמני בעסקים טעוני רישוי הינה בניגוד לחוק, ועלולה להוות סכנה לציבור.

148. מהממצאים עולה כי המרכז הקהילתי פועל בסביבה תחרותית. לדברי מנהל המרכז, קיימת תחרות בלתי הוגנת מגופים עירוניים שונים הפועלים באזור הפעילות של המרכז, ומציעים לתושבים שירותים זהים, לעתים אף במחירים נמוכים יותר. הביקורת מציינת, כי המצב הקיים הינו בניגוד למדיניות העירונית המוצהרת – מדיניות של שיתוף בין הגופים ואיגום משאבים ולא של תחרות.

המלצות

149. באחריות מנהל אגף קנו"ס, בשיתוף מנהל המרכז, להכין תוכנית התייעלות ישימה, שתוכל לאפשר למרכז לסיים את פעילותו במהלך כל שנת כספים באיזון ולא בגירעון. כמו כן יש לאפשר למנהל המרכז גמישות בניוד עובדים, קליטה ופיטורין בהתאם לשיקול דעתו ובכפוף לנהלי העירייה והחברה למוסדות חינוך.

150. ראוי כי בהכנת תקציב המרכז הקהילתי על ידי הגורמים העירוניים, יינתן משקל ראוי לתוצאות הפעילות של המרכז בשנת הכספים הקודמת וכן לשינויים הצפויים בפעילות המרכז בשנה העוקבת, כך שייקבע תקציב ריאלי שלא יוביל את המרכז לגירעון כספי.

151. באחריות אגף קנו"ס לפעול למינוי הנהלה ציבורית במרכז הקהילתי עד לסוף שנת 2012, כמתחייב מהגדרת יעדי האגף ולצורך סיוע לניהולו התקין.

152. יש לקבוע מדיניות ברורה בנושא העסקת עובדים בשעות נוספות במרכז, וכן לקבוע לכל עובד מכסת שעות נוספות מקסימלית על מנת לאפשר למנהל המרכז פיקוח בנושא זה.

153. יש לדאוג לכך שעובדים המתקבלים לעבודה במרכז, יקבלו חפיפה והדרכה מתאימה, לרבות הנחיות לעבודה נכונה עם מערכת המחשוב המשמשת חלק מהעובדים בעבודתם השוטפת.

154. מומלץ לקבוע שכר למדריכים המותנה בחלקו בתוצאות הביצוע של כל מדריך. כך למשל, מדריך שיצליח להגדיל את מספר הנרשמים בקורס שהוא מעביר יקבל שכר גבוה יותר.

155. באחריות החברה למוסדות חינוך לדאוג לניהול הרשאות מסודר המתאים בין היתר לעיקרון הפרדת התפקידים ולשאר כללי אבטחת מידע.

156. באחריות מנהל המרכז לדאוג שתבוצע התאמה לפחות אחת לחודש בין מערכת חוגים לבין מערכת הנהלת השבונות, ולתעד בדיקות אלה.

157. יש לדאוג לממשק יעיל להעברת מידע בין החברה למוסדות חינוך לבין המרכז, שיחסוך זמן ויאפשר העברת מידע בין הגופים השונים בתדירות גבוהה יותר.

158. באחריות מנהל המרכז הקהילתי לוודא כי נערכים סקרי שביעות רצון תקופתיים בקרב המשתתפים בפעילויות במרכז, על מנת להפיק לקחים ולוודא כי המרכז משרת את מטרתו כגורם בעל מקום משמעותי בחיי הקהילה השכונתיים.

159. במסגרת התייחסות מנהל המרכז לטיוטת הממצאים, ציין הנ"ל כי פעל כבר להתקנת שילוט מתאים המכוון למרכז. הביקורת מברכת על כך ומקווה כי הדבר יסייע בין היתר, להביא למודעות תושבים נוספים את דבר קיומו ופועלו של המרכז.
160. באחריות מנהל המרכז לדאוג לכך כי דמי החבר של מועדון הקשישים, הנגבים מתושבי החוץ, אשר נוטלים חלק בפעילויות המרכז יהיו בהתאם לתעריפים שקבע מינהל השירותים החברתיים ושאושרו על ידי מנכ"ל העירייה. כמו כן, באחריות מנהל המרכז בשיתוף אגף קנו"ס לקבל החלטה בנוגע לשיעור המקסימלי של תושבי החוץ שיוכלו לקחת חלק בפעילות מועדון הקשישים.
161. יש להקפיד על התאמת מחירי החוגים במרכז לתעריפים הנקובים בפרוטוקול ועדת תעריפים.
162. יש להקפיד כי הרכב ועדת הנחות על בסיס מצב חומרי יתאים לקביעת אגף קנו"ס, ולכלול בתוכה נציג ציבור. כמו כן, על הוועדה להקפיד לתעד את השיקולים שהובילו אותה להחלטותיה, לרשום פרוטוקולים ולאשרם בחתימות המשתתפים וכן להקפיד לשמור אסמכתאות מתאימות שצורפו לבקשות.
163. יש להקפיד על דיוק ברישום ההנחות שלא על רקע חומרי במערכת, ועל תיעוד האסמכתאות למתן הנחות אלה.
164. באחריות מנהל המרכז הקהילתי לוודא שלא יוענקו הנחות מיוחדות שאינן מותרות על פי הנחיות ועדת התעריפים.
165. יש להקפיד על רישום נוכחות בחוגים ובקייטנות, לצורך בקרה על תשלומים, התחשבות עם המשתתפים, ופיקוח על מספר המשתתפים בחוג.
166. בהתאם להנחיות ועדת תעריפים, יש להקפיד על מספר משתתפים מינימלי בכל חוג (מינימום 10-12 משתתפים בחוג), וזאת על מנת לדאוג לכך שהקורס יהיה רווחי.
167. באחריות מנהל המרכז לוודא כי המרכז פועל בהתאם לנוהל של החברה למוסדות חינוך ולהנחיות ועדת התעריפים של העירייה בכל הקשור להחזרי כספים לתושבים שביטלו השתתפותם בחוגים.
168. באחריות מנהל המרכז, בשיתוף אגף קנו"ס והחברה למוסדות חינוך, לקבוע נוהל עבודה בנוגע לאופן הטיפול בחייבים.
169. באחריות מנהל המרכז לפעול לחלוקת כספי המלגות בכפוף להנחיות הגוף התורם, בשקיפות ותוך הקפדה על תיעוד אסמכתאות מבססות.
170. באחריות מנהל המרכז לוודא כי המרכז משכיר מתקניו בהתאם להנחיות ועדת תעריפים.
171. באחריות מנהל המרכז, בשיתוף עם הנהלת אגף קנו"ס, לגבש מדיניות ברורה בנושא מתן רשות שימוש במתקני המרכז לגופים עירוניים שונים, לרבות הצורך בהחתמתם על הסכם התקשרות.

172. אין לאפשר הנפקת כרטיסים לאירועים באופן עצמאי, שלא באמצעות החברה למוסדות חינוך.
173. באחריות מנהל המרכז להקפיד שהפקדת כספים שמקורם בהכנסות מאירועים תבצע בסמיכות למועד גבייתם כנדרש בנהלי החברה למוסדות חינוך.
174. באחריות מנהל המרכז לדאוג לרישיון עסק, ובאחריות מנהל האגף ומנהל המינהל לפקח על כך.
175. באחריות מנהלת מינהל החינוך לדאוג ליישום המדיניות העירונית לפיה לא תתקיים תחרות בתחומי פעילות זהים בין מוסדות החינוך העירוניים הפורמאליים והבלתי פורמאליים.

לתשומת לב:

התייחסויות המבוקרים ואחרים למסקנות והמלצות הביקורת, מצורפות לדוח בפרק הנספחים ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

נספח ד – התייחסות אגף קנו"ס מתאריך 26.11.2012.

נספח 1**קבוצות בהן היו רשומים במערכת פחות מ- 8 משתתפים בחודש מרץ 2011**

שם חוג/קבוצה	שם המדריך (מוסתר)	שלוחה/מוקד פעילות	משתתפים
דרמה/שיר קטן-חד פעמי			1
שעורי עזר/מרכז למידה א-ו			2
דרמה/שירים קטנים		מרכז רמת ישראל/ג'ודו	3
הדרכת קשישים/סינית		מרכז רמת ישראל/סטודיו	3
חוג פסנתר/פסנתר		מרכז רמת ישראל/מוזיקה	3
מחול/פלמנקו בינונים גיטרה		מרכז רמת ישראל/סטודיו	3
מחול/פלמנקו ילדות חדש			3
הדרכת קשישים/ברידג' ותיקים		מרכז רמת ישראל/קרמיקה	4
מחול/בלט מודרני ז-ח מקצוע		מרכז רמת ישראל/סטודיו	4
מחול/ריקודי רחוב (בנים)		מרכז רמת ישראל/אולם	4
קרב מגע וג'ודו/קפוארה 4 - 6		מרכז רמת ישראל/אולם	4
דרמה/תיאטרון סיפור 3 - 5		מרכז רמת ישראל/ג'ודו	5
הדרכת קשישים/ברידג'		מרכז רמת ישראל/קשישים	5
הדרכת קשישים/מחשבים עם		מרכז רמת ישראל/מחשבים	5
הדרכת קשישים/פילאטיס			5
הדרכת קשישים/ציור וקרמיקה		מרכז רמת ישראל/קשישים	5
מחול/ג'אז+רפרטואר ז-ח		מרכז רמת ישראל/אולם	5
מחול/פלמנקו בינוניים		מרכז רמת ישראל/סטודיו	5
הדרכה/כיתות ט'			6
הדרכת קשישים/דינמיקה		מרכז רמת ישראל/ויצו	6
הדרכת קשישים/פילאטיס 8:00			6
הדרכת קשישים/פילאטיס 9:00			6
התעמלות בריאותית/פילאטיס			6
הדרכת קשישים/מלאכת יד		מרכז רמת ישראל/קשישים	7
מחול/פלמנקו מתחילות א-ג		מרכז רמת ישראל/סטודיו	7
קרב מגע וג'ודו/קונג פו 4 - 5		מרכז רמת ישראל/אולם	7
קרב מגע וג'ודו/קונג פו			7

נספח 2

להלן דו"ח אירוע שנכתב על ידי מנהל המרכז בנוגע לכספים שנדרש לשלם לעובדת שפוטרה: "מתחילת עבודתה התקשתה ג' להסתגל למסגרת העבודה. עימותים רבים נוצרו עקב העובדה שרצתה שכר נוסף....בתאריך 3.2.10 גיליתי על ידי רכז החוגים, כי מתבצעות עבירות משמעת חמורות על בסיס קבוע: זיוף החתמות כרטיסי נוכחות, התעלמות מהוראות מפורשות הקשורות לבטיחות, עבודה פרטית במסגרת שעות עבודה, שימוש חורג במתקן ללא ביטוח, שקרים ועוד. מעבר לחומרת המעשים לכשעצמם דאגתי לדוגמא האישית שהיא מראה לעובדים האחרים. בנוסף לכך, התקיימה ביקורת על ידי החברה למוסדות חינוך, בה כשלה ג' בצורה מחפירה: התברר כי היא מגיעה למרכז בשעות עבודתה עם ילדיה ומבלה בהם בג'מבורי במקום לעבוד. לאור התנהגותה, התקיימו שיחות הסבר והבהרה לגבי חומרת מעשיה, וכן נעשו שני שימועים במשך השנה....בשני השימועים היא הוזהרה כי עבירות מסוג זה עלולות להביא לסיום עבודתה. אולם התנהגות זו המשיכה - מיד בסיום השימוע השני ארע מקרה חמור ביותר שהבהיר לי את מידת הזלזול שלה בי, בנהלים, בהוראות בטיחות ובאחריות ל-150 קיימנים. בעקבות אירועים אלה ואחרי האזהרות וההתרעות, העובדת קיבלה מכתב על סיום עבודתה. אף שפוטרה כחוק, קיבלה העובדת שכר של חודש נוסף (ספטמבר) ...אף שברורה אשמתה, באופן מפתיע, הצליחה לגייס לצידה גורמים שונים בשכונה, שעאפו להחזירה למרכז הקהילתי... מיותר לציין כי לאורך כל הפרשה ראיתי את טובת השכונה לנגד עיני. באופן אבסורדי, אף שיש לעיבתה גיבוי מלא מהגורמים המוסמכים בעירייה ובחברה למוסדות חינוך - גורמים המצויים בסיפור, אני "זוכה" לביקורים מאיימים נוסח המערב הפרוע החל מגורמים מפוקפקים. אנשים אלה, מאיימים כי יגרמו לנזקים במרכז הקהילתי, כמו גם ידאגו לפגוע בי באופן אישי: ביום שני 30.08.2010 הגיעה העובדת מלווה בבעל מקצוע במטרה לפרק את המראות אשר הודבקו בסטודיו ועליהן קיבלה תשלום. לאחר שהתנגדתי להכניסה הגיעו שני תושבי השכונה והחלו לאיים עלי כי ייגרמו נזקים למרכז הקהילתי וכי ידאגו לפגוע בי באופן אישי. אירוע זה מתווסף לשורה של שיחות טלפון מאיימות מבעלה של העובדת ומתושבי השכונה אשר קיבלתי בתקופה האחרונה שהתייחסו לגב'...ולהמשך עבודתה במרכז. לאחר דין ודברים ובהתייעצות עם מ. ע. מנהל המחלקה למרכזים קהילתיים סוכם כי הגברת...תקבל תוספת תשלום של 2000 ₪ בעבור המראות. מקרים כגון אלה התרחשו בעבר במרכז הקהילתי. לאחר שיחה עם ק. ה., מנהל המרכז בשנת 2001 אשר הותקף ואוים ברצת, אני מבין כי ההיסטוריה יכולה לחזור על עצמה- למרות הגיבוים המלאים שקיבלו אני שלם עם חלקי בסיפור. אני סבור כי פיטוריה של ג' היו הכרחיים. התמיכה שקיבלתי ממנהלי בעירייה ובחברה למוסדות חינוך מראים שאיננו מתפשרים על איכות, אמינות ובטיחות וכי הם מאמינים שמגיע לשכונה הטוב ביותר. עם זאת הסערה המסוכנת שהיא יוצרת לי, למרכז הקהילתי ולתושבי השכונה מעמידים אותי בשאלה - מה עלי לעשות. הנני מבקש להביא לידיעת המכותבים את התנהלות העובדת ומבקש להביא לידיעת מנהלים אחרים בשטח על מנת שמקרים מסוג זה לא יישנו."